

ΤΟ ΚΥΚΝΕΙΟΝ ΑΣΜΑ.

ΚΥΡΙΣΚΟΜΕΝΟΣ μίαν τῶν ἡμερῶν εἰς τινα πόλιν τῆς Γερμανίας, μ' ὄλην τὴν θερμότητα θερινῆς ἐσπέρας, εἰσῆλθον εἰς τὸ θέατρον διὰ νὰ ἀκροασθῶ τὸ ἀμφίβολον μελοδράμα τοῦ Οὐάγνερ Lohengrin. Ἄλλ' ὅτε ἐξῆλθον τοῦ θεάματος ἤμην πλήρης ἀμηχανίας, διότι ἡ προσοχή μου, ἀφοσιωθεῖσα εὐσυνειδήτως εἰς τὴν ἀκρόασιν τοῦ μελοδράματος, ἦτο καταβεβλημένη, καὶ ἀπορῶν ἡρώτων ἐμαυτὸν ἂν ἡ μουσική, ἣτις μέχρι τοῦδε ἐθεωρεῖτο ὡς ἡδονική τις φυγαγωγία, κατάλληλος εἰς τὸ νὰ ἀπαλύνῃ τὰ νεῦρα, νὰ ἀποκοιμίζῃ τὰς θλίψεις, νὰ διεγείρῃ τὰς ἀναμνήσεις, τὰς μὲν δριμυτάτας ἐξ αὐτῶν γλυκύνουσα τὰς δὲ ἡδέας καλλιεργοῦσα, ἂν ἡ μουσική, λέγω, ἔμελλεν ἀπὸ τοῦδε νὰ ἀποβῆ διὰ τοὺς ἀκροατὰς τῆς δυσδιάλυτον μαθηματικὸν πρόβλημα ἢ ἀνερμήνευτον ζήτημα νεφελώδους φιλοσοφίας. Τοιοῦτόν τι παράδοξον ἀποτέλεσμα ἐπροξένησεν εἰς ἐμὲ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην ἡ ἀκρόασις τοῦ Οὐάγνερ.

Ἐγκαταλείψας τὴν πνιγερὰν ἀτμοσφαῖραν τῆς αἰθούσης τοῦ θεάτρου, ἀνέπνεον ἡδονικώτατα καὶ ἀκορέστως τὸν ἐλεύθερον ἀέρα, καὶ πλήρης ὄνειροπολήσεων ἀπεμακρυνόμενῃ χωρὶς νὰ τὸ αἰσθανθῶ τῆς πόλεως, καὶ ἔφερον τὸ βῆμα πρὸς τὴν ἐ-

ξοχὴν. Αἱ ἀκτῖνες τῆς Σελήνης ἐσπινθηροβόλουν διὰ μέσου τῶν μεγάλων δένδρων, ὑπὸ τὰ ὅποια ἐβάδιζον βραδέως, καὶ ἡ ὠγρὰ ἐκείνη λάμψις, ἣτις, κατὰ τὸν Βύρωνα, φωτίζει ἀλλὰ τίποτε δὲν δύναται νὰ θερμάνῃ, περιεκύκλου μὲ ἀργυροῦν νέφος τὸ ἥσυχον φύλλωμα καὶ τὰ καθεύδοντα ἄνθη. Πάραυτα ἐν μέσῳ τῆς μοναξίας ταύτης ἀντήχησε τὸ ἄσμα τῆς ἀηδόνος, καὶ οἱ καλλιῶδουμοι λαρυγγισμοὶ τῆς ἐπροξένησαν εἰς ἐμὲ ἀποτέλεσμα ἐκ διαμέτρου ἀντικείμενον ἐκείνου, ὅπερ ἐγεννήθη ἐν ἐμοὶ διὰ τῆς ἀκροάσεως τοῦ μελοδράματος· τὰ ἐρεθισμένα νεῦρά μου ἀπαλύνθησαν ἡδέως, αἱ ἐντὸς τῆς γηραλέας ψυχῆς μου κρυβεῖσαι ἀναμνήσεις ἐπανῆλθον, καὶ ἠσθάνθην πάραυτα τὰς παρειάς μου βρεχομένας ἀνελπίστως ὑπὸ δακρῶν. Δὲν ἠμπορῶ νὰ σᾶς εἶπω ποῖος ἔφερον αὐτὰ ἀπὸ τῆς καρδίας εἰς τὰ ὄμματά μου, . . . διότι οὔτε ἐγὼ τὸ γνωρίζω. Μία τῶν σκηνῶν τοῦ Lohengrin συνεχύθη ἐντὸς τοῦ πνεύματός μου μετὰ τοῦ πίνακος, ὅστις ἐχρησίμευεν ὡς ἔμβλημα εἰς τὸ ξενοδοχεῖον ὅπου διέτριβον, καὶ ἐφ' οὗ ἦτο ζωγραφημένος κύκνος, καὶ ὁ νοῦς μου προσηλώθη ὀλίγον κατ' ὀλίγον εἰς τὸν κύκνον ἐκεῖνον, ὅστις ἔσυρε τὴν λέμβον, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἐκάθητο πλήρης ἀπελπισίας ἡ Ἐλζα, ἐν τῇ παραστάσει ἦν πρὸ ὀλίγου εἶδον.

Ὅλα τὰ πλάσματα, τὰ κατοικοῦντα τὴν γῆν μας, ἔχουσι τὴν λαλιάν των. Αἱ φωναὶ των, τὰ ἄτματά των, οἱ ψιθυρισμοὶ των ἐκφράζουσι τὸν τρόπον, τὴν χαρὰν ἢ τὴν θλίψιν· μόνος δὲ ὁ κύ-

κνος εἶνε βιωδός. Μεγαλοπρεπής καὶ συγγρόνως μελαγχολικός, διέρχεται τὸν ἐνταῦθα βίον του μυστηριωδῶς· οὐδεὶς γνωρίζει τὰ πάθη, ἅτινα ταραττοῦσι τὸ ὄν τοῦτο· τὰ πλάσματτα, ἅτινα ἀνθήκουσιν εἰς τὴν ἰδίαν μὲ αὐτὸ οἰκογένειαν, ἔχουσι πλεονασμὸν ζωῆς, κινήσεως καὶ εὐαισθησίας, ἥτις ἀποδεικνύεται εἰς πᾶσαν περίστασιν ζωῆς καὶ ἐνεργητικῆς, μόνος αὐτὸς δὲ μεταξὺ ὄλων μένει σκεπτικός, ἀπαθής· κατὰ τὸ φαινόμενον καὶ ἄφωνος.

Ὁ κύκνος εἶνε ζῶν αἰνίγμα, καὶ τὸ παράδοξον τοῦ χαρακτῆρός του περιῆψεν αὐτῷ πάντοτε τὴν τιμὴν ὥστε νὰ λαμβάνῃ πρωτεύον μέρος εἰς τὰς ἀλληγορίας καὶ τὰς παραδόσεις ὄλων τῶν λαῶν. Ποιητικῆς τις ἐπιπόνησις, διασωθεῖσα διὰ μέσου τῶν γυναιῶν καὶ τῶν ἡλικιωῶν, μᾶς λέγει ὅτι ἡ φωνὴ οἰδεταί εἰς τὸν κύκνον μόνον κατὰ τὴν στιγμήν, καθ' ἣν ἐγκαταλείπει τὴν ζωὴν, καὶ διαθεβαῖοι ἡμᾶς ὅτι τὸ κύκνειον ἄσμα εἶνε τότε ἐξαλλόν τι καὶ θεῖον, καὶ ὁ ἀρμονικώτερος μεταξὺ πάντων τῶν φθόγγων, ἐξ ὧν εἶνε δυνατὸν νὰ προσβληθῇ ἡ ἀκοή μας.

Ἀπαυδήσας ὑπὸ τοῦ περιπάτου, τὸν ὁποῖον εἶχον κάμει, ἐκάθησα ἐπὶ τινος θρανίου, ἐρειδομένου ἐπὶ τοῦ στελέγους πελωρίας δρυός. Ἀπέναντί μου εἶχον μίαν θελκτικωτάτην μικρὰν λίμνην, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἡ Σελήνη ἐνωπτρίζετο μετὰ φιλαρσκειῶς· ἐλαφρὰ πνοὴ ζεφύρου ἐτάραττε τὸ φύλλωμα· αἱ πυγολαμπίδες, ὅμοιαι μὲ μικροὺς διαθέοντας ἀστέρας, διήρχοντο τὸ ἀνθισμένον λιθάδιον, ὅπερ ἐξετείνετο ἐκατέρωθεν τῶν ὀχθῶν τῆς λίμνης. Πάραυτα παρετήρησα κομψοτάτην λέμβον, ἥτις, συρομένη ὑπ' ἐνός κύκνου, ὠλισθαίνεν ἐπὶ τῶν γλίσχρων ὑδάτων. Ὄταν ἐφθασεν ἐνώπιόν μου ἐστάθη, καὶ ὁ κύκνος, ἀφήσας τὴν λίμνην, ἀνεπήδησεν εἰς τὸ χλοοφόρον ἔδαφος μὲ θάρρος, ὅποιον δὲν εἶνε ἴδιον εἰς τὴν περωτὴν ταύτην φυλῆν. Ἐστάθη πλησίον μου, ἐρρίψεν ἐπ' ἐμὲ νῶτον καὶ γλυκὺ βλέμμα καὶ μοὶ ἀπηύθυνε τὸν λόγον. Τὸ θαυμαστὸν τοῦτο φαινόμενον οὐδεμίαν μοὶ ἐπροξένησεν ἐκπληξιν, διότι εὐρισκόμην εἰς ἐκείνην τὴν βρεμβώδη στάσιν, καθ' ἣν ὁ ἄνθρωπος, εὐρισκόμενος μεταξὺ ὑπνου καὶ ἐγρηγόρσεως, βλέπει τὰ παραδοξότερα τῶν πραγμάτων ἀταράχως καὶ χωρὶς νὰ πτοηθῇ. Ἦκουα λοιπὸν μετὰ προσοχῆς καὶ ὄλως ἀκίνητος τοὺς λόγους τοῦ ἀνεπίστου ξένου μου:

« Ἐπιθυμεῖς νὰ μάθῃς ἀληθές τι περὶ τῆς ἡμετέρας φυλῆς; εἶπε τὸ ὠραῖον πτηνόν· θέλω εὐχαριστήσαι τὴν περιέργειάν σου. Ἡ νύξ αὕτη εἶνε ἐξ ἐκείνων, καθ' ἣν ἡ φύσις φιλαρέσκως πᾶσι διακοινώνει τὰ μυστικά της εἰς τοὺς ἀνθρώ-

πους, καθ' ἣν εὐκόλως δύναται τις νὰ συνάξῃ ἀποδίδοντα τὴν ὑγείαν φυτὰ καὶ βότανα, καὶ καθ' ἣν τέλος ἡμεῖς τὰ πτηνὰ δυνάμεθα νὰ ὀμιλώμεν μετ' ἐκείνων, οἵτινες μᾶς ἀγαποῦν καὶ βλέπουσιν ἐν ἡμῖν πλέον τι ἢ κατώτερον αὐτῶν δημιουργήμα. Σὺ ἐσυλλογίσθης ἀπόψε μετὰ συμπαιθείας περὶ ἡμῶν τῶν κύκνων ἰδίως, καὶ τὸ καλὸν σου τοῦτο αἰσθημα δὲν ἔμεινεν ἀπαρατήρητον. Ἀπεστάλην διὰ τοῦτο πρὸς σέ, διὰ νὰ σοὶ ἀποκαλύψω τὸ μυστικόν μας, διότι πολὺ καλὰ ἡξεύρεις νὰ ἐννοῆς καὶ νὰ ἀγαπᾶς ὅλα τὰ ὄντα τῆς δημιουργίας.

« Κατὰ τινὰ μεμακρυσμένην ἐποχὴν, τόσον ἀρχαίαν, ὥστε ἡ μνήμη αὐτῆς οὔτε διὰ τῶν σφῶν οὔτε διὰ τῶν ποιητῶν ὑπῆρξε δυνατὸν νὰ διατηρηθῇ, ὁ κύκνος ἦτο ἐπίσης ὠραῖος ὡς καὶ σήμερον, ἀλλ' ὁ χαρακτῆρ του ἦτο φιλοπροσηγορώτερος· ἐφαλλε τότε τὴν κτίσιν καὶ τὸν Δημιουργὸν αὐτῆς, ἐκφράζων οὕτω τὴν εὐγνωμοσύνην καὶ τὴν εὐαισθησίαν του. Ἄλλ' ἤκουσε μίαν ἡμέραν τὸ κελᾶδημα τοῦ κορυδαλοῦ, τὸ ἄσμα τῆς ἀηδῶνος, καὶ παρετήρησε μετὰ λύπης ὅτι δὲν ἦ δυνατόν ποτε νὰ ἐξισωθῇ μὲ αὐτά. Ἐπειδὴ δὲ εἶνε υπερήφανος πτηνόν, οὐχὶ ὅμως καὶ ματαιόφρον, ἡ ἔλλειψις του αὕτη τὸν ἐλύπησεν ὑπερβαλλόντως· εἶπε δὲ καθ' ἑαυτὸν ὅτι ἐγένετο ὕμα ἀδικίας, καθότι ἡ δύναμις τοῦ θέλγειν ἦτο δεδομένη εἰς πτηνὰ στερημένα ὠραιότητος, ἔλειπε δὲ ἀπὸ αὐτῶν, τὸν βασιλέα τῶν ὑδάτων, τὸν τόσῳ χαριτωμένον καὶ τοσοῦτῳ μεγαλοπρεπῆ. Ἐκτότε συνέλαθε τὴν σταθερὰν ἀπόφασιν τοῦ νὰ μὴν ἐκβάλῃ πλέον τὴν φωνὴν του, ὥστε κανὲν ἐκ τῶν πτηνῶν ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ἐθεώρει ὡς ὑποδεέστερά του, νὰ μὴν ἐθριάμβευεν ὡς μέλπων καλῆτερον τοῦ κύκνου· καὶ ἐσιώπησε διὰ παντός. Ἐπλεε λοιπὸν ἐπὶ τῶν ὑδάτων, μεμονωμένος καὶ μεγαγχολικός· ἡ φωνὴ του δὲν ἐχαίρετα πλέον τὸν ἥλιον, οὔτε κατὰ τὴν ἀνατολὴν οὔτε κατὰ τὴν δύσιν του· τὰ δὲ ἄλλα πτηνὰ, βλέποντα αὐτὸν ἀναίσθητον κατὰ τὸ φαινόμενον, ἀμακρύνθησαν ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀπ' αὐτοῦ καὶ μετ' οὐ πολὺ τὸν ἐγκατέλιπον ἐξ ὀλοκλήρου. Τοιαύτη εἶνε ἡ τύχη καὶ ἡ τιμωρία τῶν υπερηφάνων.

« Ἐν τούτοις ἐφθασεν ἡ ἡμέρα τῆς θλίψεως διὰ τὸν κύκνον· σκληρὸς τις ἐκρωλευτής τῶν πτηνῶν εὗρε τὴν φωλεάν του καὶ ἐσφαξεν ὅλα του τὰ τέκνα. Ὅ,τι δὲν ἠδυνήθη νὰ πράξῃ ἡ χερὰ, ἡ εὐγνωμοσύνη, ἡ συμπάθεια πρὸς τοὺς ὁμοίους του, τὸ ἐξετέλεσεν ἡ πατρικὴ ἀγάπη. Προσβλήθεις καιρίως κατὰ τὸ αἰσθημα τῆς στοργῆς, ἠθέλησε νὰ ἐκφράσῃ τὴν δυστυχίαν του, καὶ νὰ

ὑψώσῃ τὴν φωνὴν διὰ νὰ θρηγήσῃ τὴν σφαγεῖσαν οἰκογένειάν του καὶ νὰ καταρασθῇ τὸν δῆμιόν του. Ἄλλ' αἱ προσπάθειαι του ἀπέστησαν μάταιαι· ἡ υπερηφάνεια ἐθριάμβευσε καὶ τῷ ἐπέβαλεν ἐκούσιόν τινα βιωδότητα, ἡ δὲ φύσις τὸν ἐειμώρησεν ἀποκαταστήσασα αὐτὸν πραγματικῶς βιωδόν· τοῦ λοιποῦ ἐχρεώσεται νὰ ὑπομένῃ σιωπηλῶς τὴν χαρὰν καὶ τὴν θλίψιν.

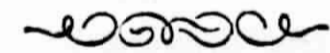
« Ὁ κύκνος ἐνόησεν ἐπὶ τέλους ὅτι ἡ αὐστηρὰ αὕτη τιμωρία ἦτο δικαία, καὶ ὑπέμενεν ἀγρογγύστως καὶ μετ' ἐγκαρτερήσεως τὴν ἐπιβληθεῖσαν εἰς τὴν υπερηφάνειάν του ποινήν. Ἡμέραν τινα, καθ' ἣν ἐλούετο εἰς τὰ κύματα ὠραίας λίμνης, κυνηγὸς τις ἐτέντωσε τὸ τόξον του ἐπὶ τῆς γείτονος ὄχθης, πάραυτα δὲ περωτὸν βέλους διέστριψε τὸν ἀέρα συρίζον, καὶ καρφωθὲν ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ κύκνου, τῷ ἐπροξένησε θανατηφόρον πληγὴν. Κατὰ τὴν κρίσιμον ἐκείνην περίστασιν τῷ ἐπανῆλθεν ἡ φωνή, καὶ ἐμελψεν ἐν τοσοῦτῳ ἀρμονικὸν καὶ τοσοῦτῳ περιπαθὲς καὶ γλυκύτατον ἄσμα, ὥστε ὀλοκλήρος ἡ φύσις ἔμεινεν ἐκπληκτος ἀπὸ θαυμασμοῦ.

« Ἡ τύχη τῶν σημερινῶν κύκνων ἔμεινεν ἡ αὐτὴ μὲ τὴν τῶν προγόνων των. Ὁ κύκνος μένει πάντοτε ἄφωνος, καὶ οὔτε κατὰ τὴν τελευταίαν του ὥραν τῷ ἐπετράπη νὰ φανερώσῃ ἑαυτὸν. Ἐκείνοι, οἵτινες προσβάλλονται ὑπὸ φυσικοῦ θανάτου, ἐκπνεύουσιν ἡσύχως ὡς καὶ ἐξῆσαν. Τὸ κύκνειον ἄσμα, καταντήσαν παροιμιῶδες παρὰ τοῖς ἀνθρώποις, τότε μόνον ἀκούεται ὅταν εἰς ἐξ ἡμῶν πληγωθῇ θανατηφόρως ὑπὸ ἀνθρωπίνου ἄπλου. Ὅμοιοι μὲ τοὺς ποιητάς, οἵτινες συνθέτουσι τὰ ὠραιότερά των ποιήματα μὲ τὸ αἷμα τῆς καρδίας των, οἱ κύκνοι ψάλλουσιν ἐπίσης τὰς πληγὰς των, πλὴν δὲν τοῖς εἶνε ἐπιτετραμμένον νὰ ψάλλωσι παρ' ἀπαξ μόνον. Ἄλλοτε, ὅταν οἱ ἄνθρωποι ἦσαν σκληρότεροι παρὰ σήμερον, καὶ ἐφόνευον διὰ τὴν ἀγρίαν εὐχαρίστησιν τοῦ νὰ προσξενῶσιν ἀνωφελῆ θάνατον εἰς ὄντα μὴ βλάπτοντα αὐτούς, ἠκούετο συχνότατα τὸ κύκνειον ἄσμα, τὸ ὁποῖον σήμερον δὲν ζῆ εἰς τὴν μνήμην τῶν ἀνθρώπων εἰμὴ διὰ τῆς παραδόσεως. »

« Ὁ ἀνεμος ἐκίνει ἡσύχως τὰς κορυφὰς τῶν δένδρων, ἡ δὲ ἀηδὼν ἐξηκολούθει τοὺς ἀρμονικώτους λαρυγγισμούς της. Ὁ κύκνος ἐπέστρεψε πρὸς τὴν λίμνην, ἐγείνεν ἄφαντος καὶ τότε ἐγὼ ἐξῆυπνησα ἀπὸ τὸν λήθαργον, ὅστις μὲ κατέλαθε. Τὸ μελόδραμα, εἰς δὲ παρευρέθη, ἡ μοναξία καὶ ἡ περικυκλωσὰ με γαλήνη μὲ ἀπεκοίμησαν καὶ συνεχύθησαν ἐν τῇ φαντασίᾳ μου εἰς τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ μὲ παραστήσωσιν ὡς ἀληθὲς τὸ ἔραμα, τὸ ὁποῖον σὰς ἐδιηγήθη. Ἐπέστρεπον βρα-

δέως εἰς τὴν πόλιν, ἐξακολουθῶν νὰ συλλογιζώμαι τὸν κύκνον μου. Τότε ἐσκέφθη ὅτι μεταξὺ ἡμῶν τῶν ἀνθρωπίνων ὄντων ὑπάρχουσιν ὄργανισμοὶ ὅμοιοι κατὰ πολλὰ μὲ ἐκείνους, οἵτινες μοὶ ἀπεκαλύφθησαν καθ' ὑπνου. Πόσοι ἄνθρωποι εἶνε βιωδοί! Καὶ οἱ μὲν σιωπῶσιν ἐξ ὑπερηφάνειας, διότι φοβοῦνται μήπως καταβληθῶσιν ὑπὸ ἐπιδοξιώτερων ἀντιπάλων, οἱ δὲ περικλείουσιν ἐν ἑαυτοῖς θησαυροὺς εὐαισθησίας καὶ ἀγαθότητος, διότι ἐγένοντο παίγνια τῆς ἀχαριστίας καὶ τῆς ἀδιαφορίας τοῦ ἐνός καὶ τοῦ ἄλλου· διέρχονται λοιπὸν τὸν βίον σιωπηλῶς καὶ θλιβερῶς, παρεγνωρισμένοι παρ' ἐκείνων, οὓς περιεφρόνησαν καὶ οὓς ἀπορεύουσιν. Διατί δὲν ἀνοίγουσιν τὴν καρδίαν των; Ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἀνάγκη τοῦ ἀνθρώπου· τὰ ἐμποδιζόμενα δάκρυα, τὰ ὁποῖα ὑποκρύπτει τις ἀσυγγνώστως ἀπὸ τὴν συμπάθειαν τοῦ ἄλλου, τὰ δάκρυα, τὰ ὁποῖα δὲν ἀφίνει τις νὰ ἀναβῶσιν ἀπὸ τῆς καρδίας εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, εἰσὶ διαβρωτικὰ καὶ ἐξαφανίζουσιν τὰ ὠραιότερα αἰσθήματα, ἀπορροφῶντα αὐτὰ ὡς διψαλέοι σπόγγοι. Μόνον κατὰ τὴν πολυώδυνον στιγμήν τοῦ θανάτου τινὲς τῶν ψυχῶν ἀποκαλύπτονται, καὶ ὁ περικυκλῶν αὐτὰς παγετὸς διαλύεται εἰς τὸ πῦρ τῆς εὐαισθησίας· βλέπων δὲ τις τὴν τόσον ἀπρόοπτον ταύτην μεταβολὴν, λέγει μετὰ θλίψεως: « Ἴδού τὸ κύκνειον ἄσμα! »

Ρ.

ΤΖΕΔΔΑ,

Η ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΜΕΤΑΞΕΟΣΚΩΛΗΚΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗΝ.

(Συνέχεια καὶ τέλος).

ΕἶΝΟ οἱ δύο προσκυνηταὶ ἐνησγολοῦντο τοιοῦτοτρόπως ὅπως σώσωσι τὴν Τζέδδαν, αὐτὴ δὲ ἔμεινεν εἰς τὸ οἶκμά της, περικυκλωμένη καὶ ἐπιτηρουμένη ὑπὸ πληθῆος γυναικῶν, αἵτινες οὐδεμίαν τῇ ἀπηύθυνον παρήγορον λέξιν, ἀλλ' ἐπροσπάθουν μόνον νὰ ἀναζωοπυρήσωσι τὴν γυναικοψυχίαν της, παριστώται αὐτῇ ὅτι ὁ θάνατος, ὃν ἐμελλε νὰ ὑποστῇ, ἦτο ἡ ἐκτέλεσις τοῦ λαμπρότερου καὶ ἱερωτέρου χρέους. Αὐτὴ δὲ ἔμεινεν ἄφωνος, ἀκίνητος, πελιόνη, προφανῶς ἀναίσθητος, ἐνῶ αἱ περὶ αὐτὴν θεράπαινοι κατεγίνοντο νὰ στολίσωσι τὴν μακρὰν κόμην της μὲ ἄνθη καὶ με πολυτίμους λίθους. Κάποτε ὁ νοῦς της, ὑπερ-

πηδῶν τὰ περικυκλῶντα αὐτὸν ἐμπόδια, παρού-
 σιαζεν ἐνώπιόν της τοὺς δύο φίλους της, καὶ ἡ
 καρδία της ἠκτινοβόλει ἀκτῖνα ἐλπίδος. . . Πλὴν
 φεῦ! ἔφερε κατὰ νοῦν πάραυτα τὸ ἀδύνατον τοῦ
 νὰ ἀντιπαλαίσωσι μὲ τοὺς φανατικούς κατασκό-
 πους, οἵτινες τὴν παρεφύλαττον, καὶ μὴ ἐλπίζουσα
 πλέον τίποτε παρὰ τῶν ἀνθρώπων, ὕψω-
 νεν, ἐνθουσιάζουσα τὰς ἀρχὰς ἅς τῇ ἐνέπνευσεν
 ὁ Ἀναστάσιος, τὴν καρδίαν της πρὸς τὸν Θεόν,
 λέγουσα καθ' ἑαυτήν: «Κύριε, γεννηθῆτω τὸ θέ-
 λημά σου!»

Αἱ ὦραι διεδέχοντο ἀλλήλας, ὁτὲ μὲν βραδύτα-
 τα ὁτὲ δὲ ταχέως. «Ὁ ἥλιος δῶν μετεσχημάτιζε
 τὸν Γάγγην εἰς πυρίνην θάλασσαν· τὰ ἄνθη ἀ-
 ρωματίζον τὴν ἀτιστραῖραν διὰ τῶν γλυκυτέρων
 αὐτῶν εὐωδιῶν. . . καὶ μ' ὅλα ταῦτα ἡ στιγμή
 τῆς τρομερᾶς θυσίας ἐπλησίαζεν, ἡ δὲ Τζέδδα
 ἀπήθυσεν τοὺς τελευταίους ἀποχαιρετισμούς της
 εἰς ἐκείνην τὴν φύσιν, τὴν τόσον ὡραίαν πλὴν
 φεῦ! καὶ τόσον ἀπαθῆ. . . Τὸ σῶμα τοῦ συζύ-
 γου της μετεφέρθη εἰς τὴν Παγόδαν ἐν τῇ μέσῳ
 τῶν ἡγῶν τῆς μουσικῆς. Συνοδευομένη ὑπὸ ἱερέων
 καὶ γυναικῶν ἡ Τζέδδα ἐβάδιζεν ὀπισθεν τῆς
 κηδείας, ἐνδεδυμένη τὰ πλουσιώτερα φορέματά
 της καὶ κεκαλυμμένη ὑπὸ μαργαριτῶν καὶ ἀδα-
 μάντων μεγάλης ἀξίας καὶ ὑπὸ ἄλλων πολυτί-
 μων κοσμημάτων. Μόλις ὦραί τινες τὴν ἀπεχώ-
 ριζον τοῦ θανάτου. . . καὶ ὁποῖου τρομεροῦ θανά-
 του! Δὲν τῇ ἔμενε πλέον εἰμὴ μία μόνη νύξ ἐν
 τῇ Παγόδᾳ, πλήρης ἀγωνιῶν καὶ τρόμου, καθ'
 ἣν ἔμελλε νὰ ἐπαγρυπνήσῃ ἐπὶ τοῦ πτώματος,
 ὑπερ συνάδουσε.

Καὶ ὅμως αἱ πένθιμοι αὐταὶ ὦραι δὲν ἐχάθη-
 σαν ποσῶς δι' αὐτήν· ἡ καρδία της εὔρε παρη-
 γορίας εἰς τὴν πίστιν, ἣν ἐδιδάχθη, αἱ δὲ προσ-
 ευχαί της ἀπυθύνοντο ὅχι πλέον εἰς τὸν Βράχμαν
 ἀλλ' εἰς τὸν ἀληθῆ Θεόν, ὅστις ἐπαγρυπνεῖ ἐπ'
 ὅλων τῶν πλασμάτων. Μόνη ἐντὸς τῆς Παγόδας
 ἐκείνης, ὅπου ἐρρίφθη ὡς αἰχμάλωτος, ἠσθάνθη
 ἑαυτὴν κατεχομένην ὄλην καὶ ἐνισχυομένην ὑπὸ
 τῆς ἐπιβαλλούσης ἀγάπῃ πρὸς τὸν πλησίον καὶ
 συγγνώμῃ πρὸς τὸν ἐχθρὸν θρησκείας, καὶ ἀπὸ
 ἐκείνης τῆς στιγμῆς ἦτο πραγματικῶς Χριστιανή.

Πάραυτα ἤκουσε προπερόμενον τὸ ὄνομά της
 χαμηλοφώνως. . . Ἐἶχεν ἐξαντλήσει πλέον πᾶν
 εἶδος τρόμου, καὶ δὲν ἐγνώριζεν ἐκπληξιν. Πλη-
 σίον της ἐφάνη ἀνθρωπός τις, ὅστις ἦτο πραγμα-
 τικῶς ἀπεσταλμένος παρὰ Θεοῦ. . . «Ὁ φίλος τοῦ
 Ἀναστασίου, ὁ ὑπηρετὴς τῆς Παγόδας, πιστὸς
 εἰς τὴν ὑπόσχεσίν σου, ἤρχετο νὰ σώσῃ τὴν
 Χριστιανήν. Ἐπέστησεν ἑαυτὸν πρὸς αὐτήν ὡς
 μαθητὴν τοῦ Ἀναστασίου, καὶ τῇ ἔκαμε σημεῖον

νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ ἡσύγως. Ὅταν ἔρθασαν εἰς
 μίαν ἀπομακρυσμένην γωνίαν τοῦ οἰκοδομήμα-
 τος, τῇ ἐδήλωσε τὸ σχέδιον ὑπερ ἀπεφασίσθη διὰ
 νὰ σωθῆ, μὴ παραλείπων νὰ τῇ φανερώσῃ συγ-
 χρόνως τοὺς κινδύνους, εἰς οὓς ἔμελλε νὰ ἔκτε-
 θῆ, τὰς στερήσεις, τὰς κακουχίας, καὶ τὰς θλίψεις
 τῆς ἐργατικῆς ζωῆς, τὰς ὁποίας ἔμελλεν ἐν-
 τεῦθεν νὰ συμμερισθῆ.

«Καὶ ἂν ἀκόμη δὲν ἤμην θῦμα, καταδι-
 κασθὲν νὰ βιβθῶ εἰς πυρᾶν, ὑπέλαβεν ἡ Τζέδδα
 μετ' ἐνθουσιασμοῦ, ἂν ἔπρεπε νὰ ἐγκαταλείψω
 τὰ ἀγαθὰ καὶ τὰς τιμὰς διὰ νὰ ἀκολουθήσω τὸν
 ἐπίπονον δρόμον εἰς ὃν ὑποχρεοῦμαι, ἡ ἐκλογή
 μου καιοῦτως δὲν ἤθελεν εἶσθαι ἀμφίβολος. Δια-
 τί ἡ θυσία μου νὰ μὴ ἦνε πλέον δύσκολος;
 διατί νὰ μὴ δύναμαι νὰ βίβω κινδυνεύσω τὴν ζωὴν
 μου ὑπὲρ τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἀντὶ τοῦ νὰ τὴν
 σώσω διὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ; ὁ φόβος οὗτος εἶνε
 ὁ μόνος, ὃν δοκιμάζω. Θέλω ἀκολουθήσει εὐχα-
 ρίστως τοὺς κυρίους καὶ σωτηρὰς μου, ἡ ὁδὸς
 τῶν θέλει εἶσθαι ὁδός μου, ὁ Θεὸς τῶν Θεῶν μου
 καὶ ἡ πατρίς τῶν πατρῶν μου. Δὲν θὰ ζῶ ἀπὸ
 τοῦδε εἰς ὀκνηρὰν αἰχμαλωσίαν, ἀλλὰ δι' ἐλευ-
 θέρως ἐργασίας!»

Τότε ὁ ὑπηρετὴς τῆς Παγόδας ἐπανέλαθε·
 «Προεῖδον τὴν ἀπόφασίν σου, καὶ ἐσυλλογίσθηνα
 ὅπως σοὶ παρασκευάσω θησαυρὸν, τῇ βοηθείᾳ τοῦ
 ὁποῖου θέλεις εὔρει πανταχοῦ τὴν ἐργασίαν καὶ
 τὴν ἀνεξαρτησίαν. Ἠξέουρες πόσον ἡ μέταξα εἶ-
 νε πολυτίμος εἰς ὅλας τὰς ἡπείρους. Οἱ Κινέζοι
 καὶ οἱ Ἰνδοὶ, θίλλοντες νὰ διατηρήσωσι δι' ἑαυτοὺς
 τὸ μονοπωλεῖον τῆς πλουσίας ταύτης βιομηχα-
 νίας, ἐπηγρύπησαν μέχρι τοῦδε αὐστηρῶς μήπως
 γίνῃ γνωστὴ ὑπὸ τῶν ξένων, τῶν συναλλαττο-
 μένων μετ' αὐτῶν. Μέχρι τοῦδε οἱ μεταξοσκώλη-
 κες δὲν ἐξήχθησαν τῆς Ἀσίας. Ἠτοιμάματα διὰ σέ
 καὶ διὰ τοὺς δύο συνοδῆτορας σου τρεῖς βάρδους
 ταξιδίου, αἵτινες κῆλαι οὔσαι περιέχουσιν ὡς με-
 ταξοσκώληκας· σὺ, καθὼς θυγατὴρ τῆς Ἰνδίας, γνω-
 ρίζεις καλῶς τὰς ἀναγκαίας φροντίδας πρὸς βελ-
 τίωσιν καὶ αὔξησιν τῆς βιομηχανίας ταύτης.
 Ἀπελθε λοιπὸν ἐν εἰρήνῃ, καὶ ἂν οὐρανὸς προ-
 στατεύσῃ τὴν φυγὴν σου, ἂν φθάσῃς εὐτυχῶς εἰς
 τὴν γῆν, ἣτις εἶνε τὸ τέρας τῶν προσπαθειῶν
 σου, θέλεις πληρώσει βασιλικῶς τὴν φιλοξενίαν,
 ἣν θέλεις δεχθῆ αὐτόθι, διότι θέλεις τῇ προσφέ-
 ρει τὸν μονιμώτερον πλοῦτον ἐκείνον, ὃν ἀποκτῶ-
 σιν οἱ ἄνθρωποι διὰ τῆς ἐργασίας.»

Παραφερομένη ὑπὸ μυρίων αἰσθημάτων εὐγνω-
 μούνης, ἐλπίδος καὶ χαρᾶς, ἡ Τζέδδα ἠβίλησε

νὰ βιβθῆ εἰς τοὺς πόδας τοῦ σωτηρῆός της· ἀλλ'
 οὗτος διέκοψε τὴν παραφορὰν της, εἰδοποιήσας
 αὐτὴν ὅτι αἱ στιγμαὶ ἦσαν πολυτίμοι. Ἀπεκ-
 θυθεῖσα λοιπὸν τοὺς πολυτίμους αὐτῆς κόσμους,
 ἐνεδύθη μακρὸν μαנדύαν προσκυνητοῦ, καὶ ἀνα-
 λαβοῦσα τὴν βάρδον της, ἠκολούθησε τὸν ὁδη-
 γόν της.

Ἀφοῦ διέτρεξαν πολυαριθμοὺς ἐλικοειδεῖς δια-
 δρόμους, κατεσκευασμένους ὑπὸ τὸ ὑπόγειον μέ-
 ρος τοῦ κτιρίου, οἱ δύο φυγάδες ἔφθασαν τέλος
 εἰς ἐν σπήλαιον, ἐνθα εὔρον τοὺς φίλους των. Δὲν
 εἶχον καιρὸν νὰ ἀφεθῶσιν εἰς τὴν χαρὰν των, ἀλλ'
 ἔπρεπε νὰ ἀναχωρήσωσι καὶ νὰ ἀποχωρισθῶσι
 γενναῖον ἄνθρωπον, ὅστις δὲν ἠδύνατο νὰ τοὺς
 ἀκολουθήσῃ, καὶ ὅστις τοὺς καθησύχασε βεδαιῶν
 αὐτοὺς ὅτι οὐδένα διέτρεχε κίνδυνον μένων. Ἐ-
 δέησε λοιπὸν νὰ κινήσωσιν ἀμέσως, καὶ οἱ τρεῖς
 προσκυνηταὶ μετὰ τσοσάτης ταχύτητος ἐβάδι-
 ζον, ὥστε ἡ πόλις ἦτο ἤδη πολὺ μακρὰν ὀπι-
 σθεν των ὅταν ἐφάνησαν αἱ πρῶται ἀκτῖνες τοῦ
 λυκαυγούς.

Ὅταν τὸ πρῶτ' οἱ ἱερεῖς εἰσῆλθον εἰς τὴν Πα-
 γόδαν εὔρον μόνον τὰ λαμπρὰ ἐνδύματα καὶ
 τοὺς πολυτίμους λίθους τῆς Τζέδδας παρὰ τὸ
 σῶμα τοῦ συζύγου της. «Ὁ σωτὴρ τῆς νέας, ὡφε-
 λούμενος ἐκ μιᾶς τῶν δημοτικωτέρων δεισιδαι-
 μονιῶν, ἐξήγησεν ἀποχρώντως τὴν ἀνάληψιν ταύ-
 τῃν τοῦ θύματος. Ἡ Τζέδδα διήγε βίον μεμπτόν
 καὶ πλήρη ἀμαρτημάτων, ὁ δὲ Βούδδας διὰ νὰ
 τὴν τιμωρήσῃ μετέστησεν αὐτὴν εἰς τρομερόν
 τινα τόπον, εἰς ὃν τὴν κατεδίκασεν ὅπως διέρ-
 χηται τὴν αἰωνιότητα, καὶ ὅπου θέλει στερεῖται
 πάντοτε μεγαλοπρεπῶν ἐνδουμασιῶν καὶ πλουσιῶν
 κοσμημάτων! Ἡ ἐρμηνεία αὕτη τόσον πιθανὴ ἐ-
 φάνη εἰς τὸ φανατικὸν ἐκεῖνο πλῆθος, ὥστε οὐ-
 δεῖς ἐσκέφθη περὶ καταδιώξεως τῆς φυγάδος οὐ-
 τε ἐφαντάσθη νὰ ἀνησυχῆσῃ τὸν σωτηρὰ της.

Μετὰ τινων ἡμερῶν πορείαν, οἱ προσκυνηταὶ
 ἐσταμάτησαν ἐσπέραν τινα πλησίον ἐνὸς ποτα-
 μοῦ. Τότε ἡ Τζέδδα, γονυπετήσασα πρὸ τοῦ Ἀ-
 ναστασίου, ἐζήτησε παρ' αὐτοῦ τὸ ἅγιον Βάπτι-
 σμα. «Ὁ γέρον ἐβύβησεν αὐτὴν εἰς τὸ εὐλογηθὲν
 παρ' αὐτοῦ ὕδωρ τῆς ἀναγεννήσεως, καὶ οἱ τα-
 ξειδιῶται ἐπανέλαθον ἅμα τῇ αὐγῇ τὴν πορείαν
 των. Ἡ Τζέδδα, ἣτις ὠνομάζετο πλέον Μαρία,
 ἐφάνητο ἀναισθητοῦσα εἰς τὰς τάλαιπωρίας καὶ
 τοὺς κινδύνους. Οἱ ἀκανθῶδεις θάμνοι καὶ οἱ χά-
 λικες κατεξέσχίζον τοὺς ἀβρούς πόδας της, καὶ
 ἐν τούτοις αὐτὴ οὐδὲ προσέχουσα κἂν ἐφάνητο
 εἰς τοῦτο· ὑπέφερον ἀγογγύστως τὰς φλογεράς
 τοῦ ἡλίου ἀκτῖνας, καὶ αὐτὴν τὴν πείναν καὶ τὴν
 δίψαν πολλάκις. Ὡς πρὸς τὸν Εὐσέβιον δὲ, οὗτος

ἐτήρει πιστῶς τὸν ὄρκον του, καὶ ἂν ἡ συνοδοί-
 πόρος του ἐμάντευσεν ὅτι ὁ νέος ἐκεῖνος τὴν ἡ-
 γάπα περιπαθῶς καὶ ἀγνώως, ἡ ἀνακάλυψις αὕτη
 δὲν ἔχρεωστεῖτο εἰς τὴν ἀδιακρισίαν τοῦ νέου.
 «Ὁ Ἀναστάσιος ἠσθάνετο ὑπερηφάνειαν διὰ τὸν
 υἱόν του, διὰ τὴν ἐξουσίαν τὴν ὁποῖαν ἤξευρε νὰ
 ἐκτελῆ ἐπ' αὐτοῦ, καὶ παρετήρει συνεχῶς μετὰ
 τρυφερᾶς τινος στοργῆς τοὺς δύο τούτους νέους,
 τόσον ὡραίους καὶ ἐμφυγομένους ὑπὸ μιᾶς τό-
 σον εὐλιχρινούς πίστεως.

Ἡ Κωνσταντινούπολις ἐώρταζε κατ' ἐκείνην
 τὴν ἐποχὴν τὴν ἐπάνοδον τοῦ νικηφόρου Βελισ-
 σαρίου. Ἡ χαρὰ ἔλαμπεν εἰς ὅλων τὰ πρόσωπα·
 αἱ ὁδοὶ ἦσαν κατεσπαρμέναι μὲ δάφνας μὲ βαΐα
 καὶ ἄνθη, οἱ κώδωνες ἤχουν ἀδιακόπως, καὶ ἐπὶ
 τῆς κυριωτέρας πλατείας τῆς πόλεως κατεσκευ-
 ἄσθη μεγαλοπρεπῆς θρόνος, ἐφ' οὗ ἐκάθητο ὁ
 Ἰουστιανὸς, πρόθυμος ὅπως ὑποδεχθῆ αὐτοπρο-
 σώπως ὅλους ἐκείνους, οἵτινες εἶχον παράκλησιν
 τινα νὰ τῷ ἀπευθύνωσι.

Τὸ περικυκλοῦν αὐτὸν πλῆθος τῶν λαμπροεν-
 δεδυμένων αὐλικῶν ἠνοίχθη μετὰ σεβασμοῦ ὅπως
 παρέβη ὁδοὺν ἐλευθέραν εἰς γηραλέον ἱερέα,
 κεκυρότα ἤδη ὑπὸ τὸ βᾶρος τῶν ἐργασιῶν καὶ
 τῶν μόχθων. Συνωδεύετο δὲ οὗτος ὑπὸ νέου τι-
 νός, ἐνδεδυμένου ὡς αὐτὸς στολὴν προσκυνητοῦ,
 δεξιόθεν δὲ τοῦ γέροντος ἐβάδιζε νεαρά τις γυνὴ
 κεκαλυμμένη ὑπὸ πέπλου, ἣτις ἐκράτει εἰς χεῖ-
 ρας μετὰ προφυλάξεως ὡραῖον κάνιστρον, λεπτο-
 φυῶς ἐπεξεργασμένον καὶ κεκαλλωπισμένον.

«Οἱ ὀφθαλμοί μου δὲν μὲ ἀπατῶσι βέβαια!
 εἶπεν ὁ Αὐτοκράτωρ, παρατηρῶν τὸν γέροντα εἰς
 τοὺς πόδας τοῦ θρόνου του. Εἶται ὁ Ἀναστάσιος,
 ὁ γενναῖος ἡρώδης ἱεραπόστολος. Ὁ Θεὸς ἠύλόγησε
 τὰς προσπαθείας σου;

— Μάλιστα, Μεγαλειότατε, διότι οὐ μόνον
 μᾶς ὠδήγησεν ἀσφαλῶς ἐν μέσῳ μυρίων κινδύ-
 νων, ἀλλὰ καὶ μετεχειρίσθη ἡμᾶς πρὸς ἔργον,
 τὸ ὁποῖον θὰ ἀποβῆ ὡς ἐλπίζω μέγα καὶ γόνι-
 μον. Ἔτος ὀλόκληρον συμπληροῦται, πολύχρονη
 βασιλεῦ, ἀφότου ἐπανίδομεν τὴν φίλην πατρίδα
 μας, κατὰ τὸ διάστημα δὲ τοῦτο ἐξήσαμεν ἄγνω-
 στοὶ ἐν γωνίᾳ καὶ παραβύστω. Πλὴν μαθόντες
 ὅτι σήμερον πᾶς ὀφθαλμὸς δύναται νὰ στραφῆ ἐ-
 λευθέρως πρὸς τὸν ὑπέρτατον ἄρχοντά του, προσε-
 παθήσαμεν ἕπως φθάσωμεν μέχρι τοῦ θρόνου σου,
 εἰς τοὺς πόδας τοῦ ὁποῖου ἐρχόμεθα νὰ ἀποθέ-
 σωμεν μικρὰν τινα προσφορὰν. Ἴδού ἡ θυγάτηρ
 καὶ ἡ χήρα ἐνὸς τῶν ἰσχυροτέρων Βραχμάνων τῶν
 Ἰνδιῶν, δεχθεῖσα τὸν Χριστιανισμόν διὰ τῶν δι-
 δασκαλιῶν μας. Αὕτη ἔφερεν ἐν πλούσιον δῶρον
 εἰς τὸ Κράτος, εἰς ὃ εὔρε δευτέραν πατρίδα. Τὸ

πολύτιμον τοῦτο ὑφασμα, τὸ ὁποῖον τῶς ἐξή-
τοῦμεν τόσον μακρὰν, κατεσκευάσθη εἰς τὴν Κων-
σταντινουπόλιν. — Καὶ ἐνῶ ὁ Ἀναστάσιος ὠμί-
λει, ἡ σύντροφός του ἤνοιγε τὸ κάμιστρόν της
καὶ ἐξήγαγεν ἀπ' αὐτοῦ μεταξωτὸν τι μανδύλιον.

— Ἰδοὺ, Μεγαλειότατε, ἐπρόσθεσεν ὁ Ἀναστά-
σιος, τὸ δῶρον, τὸ ὁποῖον ἡ πρὶν Τζέδδα νῦν δὲ
Μαρία προσφέρει εἰς τὸ Κράτος... Τοῦτο ἀνοι-
γει πηγὴν εὐδαιμονίας, καὶ παρέχον τὴν ἐργα-
σίαν εἰς χιλιάδας ἀνθρώπων, τοὺς κάμνει ἀξίους
ὅπως ἀποκτήσωσι τὸν ἀνεξάρτητον βίον, τὴν ἰκα-
νότητά καὶ τὴν ἡθικὴν ἀξίαν! »

Ὁ Ἰουστινιανὸς ἐξήτησε λεπτομερεστέρως πλη-
ροφῆρας, καὶ ὁ Ἀναστάσιος διηγήθη ἐν συντο-
μίᾳ τὴν ἱστορίαν τῆς Τζέδδας, τὴν φυγὴν της,
τὸ ταξιδιὸν των, τὴν ἀποκατάστασίν των εἰς ἐν
τῶν πλέον ἀπομεμακρυσμένων προαστείων τῆς
Κωνσταντινουπόλεως, καὶ τὰς δι' ἐπιτυχίας στε-
φθεῖστας φροντίδας, ἃς ἡ νέα ἐκείνη κατέβαλλε
πρὸς διατροφήν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν πολυτίμων
ἐντόμων, τῶν ὁποίων εἶχε φέροι τὰ ὠά. Ὁ Λύ-
τικράτωρ ἠχρᾶζετο τὴν θαυμαστὴν ταύτην ἱστο-
ρίαν μετὰ τῆς ζωηροτέρας εὐαρεσκείας· αἱ χεῖ-
ρές του δὲν ἠδύνατο νὰ ἀφήσωσι τὸ μεταξωτὸν
ὑφασμα, κατασκευασθὲν ἐντὸς τῆς ἐπικρατείας
του, τὰ δὲ βλέμματά του δὲν ἠδύνατο νὰ ἀποσπα-
σθῶσιν ἀπ' αὐτοῦ, βλέμματα θαυμασμοῦ καὶ ζωη-
ροτάτου ἐνδιαφέροντος, ὡς καὶ ἀπὸ τῶν τριῶν ἐκεῖ-
νων ἡρώων τοῦ συγκινητικωτάτου τῶν δραμάτων.
Τέλος εὐηρεστήθη νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν ὑψηλὴν του
εὐχαρίστησιν καὶ εὐγνωμοσύνην πρὸς τὴν νέαν
ξένην, ἣν ἐπεθεβαίωσεν ὅτι θέλει εὖρει πάντοτε
ἐν αὐτῷ ὑπερασπιστὴν καὶ πατέρα, καὶ στραφεῖς
πρὸς τὸν Ἀναστάσιον, διεκήρυξεν ὅτι εἶνε ἑτοιμὸς
νὰ τῷ παραχωρήσῃ ἀμέσως πᾶν ὅ,τι ἐξήτει.

« — Εἶμαι ὑπεργήρωσ, Μεγαλειότατε, ἀπε-
κρίθη ὁ Ἀναστάσιος· αἱ ἡμέραι μου εἰσὶν ἡριθ-
μημέναι, καὶ αἱ εὐχαί μου ἀπεσπάρθησαν πλέον
ἀπὸ παντὸς γηίνου ἀγαθοῦ. Ἐν τούτοις, καίτοι
μὴ ἔχων τίποτε ὅπως ζητήσω ὑπὲρ ἑμαυτοῦ, δὲν
δύναμαι νὰ ἀναβάλω πολὺν καιρὸν τὸ νὰ ἐρ-
γασθῶ ὑπὲρ τῆς εὐδαιμονίας τῶν νέων τούτων,
οἵτινες ἀγαπῶνται ἀμειβαίως μὲ ἱερὸν καὶ ἀγνὸν
αἰσθημα ἔρωτος, καὶ ἡ αὐταπάρνησις καὶ γεν-
ναϊότης, δι' ἧς τοσοῦτον χρόνον ἐπολέμησαν ἐναν-
τίον τοῦ τόσον ἰσχυροῦ τούτου αἰσθηματος, μὲ
ἐξέπληξεν ὑπερβαλλόντως. Ζητῶ τὴν προστασίαν
τῆς σῆς Μεγαλειότητος διὰ τὸν υἱόν μου καὶ δι'
αὐτὴν τὴν νέαν ξένην. . . Ζητῶ τὴν ἀδειαν ὅπως
εὐλογήσω τὴν ἐνωσίαν των. »

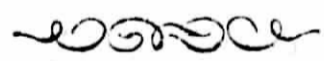
Τότε ὁ Ἰουστινιανὸς, ἀποταθεὶς πρὸς τὸν Πα-
τριάρχην, ὅστις ἐκάθητο ἐκ δεξιῶν τοῦ θρόνου,

τῷ εἶπε λέξεις τινάς· αὐτὸς δὲ ἐγερθεὶς διηυθύν-
θη πρὸς τὸν Εὐσέβιον καὶ τὴν Μαρίαν, οἵτινες
ἦσαν γονυκλινοὺς πρὸ τῶν βαθυδαίων τοῦ θρόνου,
ταῦς ἐμνήστευσε πανδημῶς, καὶ ὁ Ἀναστάσιος
ἐχολόγησε τὸν γάμον των τὴν ἐπαύριον τῆς εὐ-
τυχούς ταύτης ἡμέρας.

Εἰς ὥραιαν τινὰ κοιλιάδα, περυστευμένην ἀπὸ
συκαμινίας, φιλοδομήθη ἐντὸς ὀλίγου ἀπλοῦν τι
οἶκημα πλὴν θελητικώτατον. Πολλὰ ἄλλα εὐρύ-
χωρα οἰκοδομήματα συνήρουντο μετὰ τοῦ οἰκί-
ματος τούτου, ἐντὸς τοῦ ὁποῖου ἐβασίλευεν ἡ
ἀκατάπαυστος κίνησις. Τῶν ἐργαστασίων τούτων
διευθυνταὶ ἦσαν ὁ Εὐσέβιος καὶ ἡ γυνὴ του·
ἡ διδασκαλίαν των παρήγαγε τοὺς καρπούς της,
καὶ ἡ καλλιέργεια τῶν μεταξασκολιχίων ἀνεπτύ-
χθη μετὰ θαυμασίας ταχύτητος. Οἱ δύο ἡρώες
μας ἐξήσαν πολὺν καιρὸν καὶ ἐξήσαν εὐτυχεῖς,
διότι ἤξευρον νὰ διανέμωσι τὴν ὑπαρξίν των
μεταξὺ τῆς προσευχῆς καὶ τοῦ κόπου.

Ἡ ἱστορία, ἣν ἀρηγήθημεν, δὲν ἔφρασε μέ-
χρις ἡμῶν διὰ τῶν βιβλίων, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐξ
ἀκοῆς παραδόσεως, διαδομένης ἀπὸ γενεᾶς εἰς
γενεάν. Ἐν ἑλλείψει δὲ τῆς ἱστορίας, καὶ αὐτὴ
ἡ ἴδια παράδοσις ἐσωσεν ἀπὸ τῆς λήθης τὰ ὀνό-
ματα τοῦ Εὐσεβίου καὶ τῆς Μαρίας, ὧν τὰ συμ-
βάντα διηγῶνται ἀκόμη ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὁρέων
τῆς Ἑλλάδος.

Ἱ.

ΟΙΩΝΟΙ,

ΔΕΙΣΙΔΑΙΜΟΝΙΑΙ ΚΑΙ ΠΡΟΛΗΨΕΙΣ.

Ἡ δεισιδαιμονία τοσαύτην ἐπιφόρην εἶχεν
εἰς τὰ πνεύματα τῶν ἀρχαίων, ὥστε μόνῃ ἡ θεὰ
ζώου τινὸς ἤρκει νὰ μεταβάλλῃ τὰς ἀποφάσεις τῆς
πολιτείας. Ἡ αἰφνίδιος ἐμφάνισις ποντικοῦ τι-
νος ἠνάγκασε τὸν Φάβιον Μάξιμον νὰ πραιτηθῆ
τῆς δικτατορικῆς ἐξουσίας, καὶ τὸν Ἰππατον Φλα-
μίνιον τῆς δικαιοσύνης τοῦ ἱππικοῦ. Αἱ ὑποθέσεις
τοῦ Κράτους διεξήγοντο κατὰ τὰς ἀποφάσεις τῶν
ἱερῶν ὀρνίθων. Ἐνομοθέτων, ἀπεφάσιζον περὶ
εἰρήνης καὶ πολέμου κατὰ τὸ βέλτασμα προβά-
του τινὸς ἢ κατὰ τὰ σπλάγγνα ἐρίφου τινός.
Ὅτε ὁ Ἀννίβας παρεκίνησε τὸν βασιλεῖα τῆς Βιθυ-
νίας Προυσίαν νὰ συγκροτήσῃ μάχην μετὰ τῶν
Ῥωμαίων, ὁ μονάρχης οὗτος ἐξήτησε παρ' αὐτοῦ
συγγνώμην, διότι δὲν ἠδύνατο νὰ ἐκτελέσῃ τὴν
συμβουλήν του ὡς ἐκ τῶν σπλάγγων τῶν θυμά-
των, τὰ ὁποῖα δὲν ἦσαν εὐνιχὰ πρὸς αὐτόν.

α Λοιπὸν προτιμᾶς τὴν συμβουλήν τοῦ προβά-
του, ἀπεκρίθη ὁ Ἀννίβας, ἀπὸ τὴν γνώμην γη-
ραίου καὶ πολυπείρου στρατηγοῦ; »

Ὁ Κλαύδιος Πούλληρ, Ἰππότης τῶν Ῥωμαίων
εἰς τὸν πρῶτον Καρχηδονιακὸν πόλεμον, συνε-
βουλεύθη τὰς ἱεράς ὀρνίθας πρὶν ἢ ἀποφασίσῃ
νὰ συγκροτήσῃ μάχην μετὰ τῶν Καρχηδονίων.
Ὅταν εἰδοποιήθη ὅτι αὐταὶ δὲν ἤθελον νὰ φά-
γουν, « Ῥίψατε λοιπὸν αὐτάς, ἀπεκρίθη, εἰς
τὴν θάλασσαν, ἵτωσ θελήσουσι νὰ πῶσιν! » Ἢ
ἀπόκρισις ἦτο ἀστεία, πλὴν ἔπρεπε νὰ κερδήσῃ
τὴν μάχην, καὶ ἐπειδὴ ἐνίκηθη, τοῦτο συνετέ-
λεσεν εἰς τὴν αὐξήσιν τῆς πρὸς τοὺς αἰωνοὺς
ὑπολήψεως.

Εἶνε λυπηρὸν τῶνόντι ὅτι ἡ πρὸς τοὺς αἰωνοὺς
τοσαύτη ὑπόληψις τῶν Ῥωμαίων κατέστησεν αὐ-
τοὺς πολλάκις θηριώδεις καὶ αἰμοδόρους. Κατε-
κρήμιζον εἰς τὸν Τίβερην τὰ παιδία, τὰ γεν-
νώμενα μὲ ἑλλειψίν τινα σωματικὴν, τουτέστι
τὰ ἔχοντα δύο κεφαλὰς, τέσσαρας κνήμας ἢ ἐξ
δακτύλους. Ὁ Ἰούλιος Ὀθσεκῆνσος, Συγγρα-
φεὺς Ῥωμαῖος ἀκμάσας περὶ τὸν Α' μετὰ Χριστὸν
αἰῶνα, ὅστις ἔκαμε συλλογὴν τινα ὄλων τῶν ἐν
Ῥώμῃ συμβάντων θαυμάτων, ἀναφέρει πλεῖστα
ὅσα παραδείγματα. Δὲν ἐφείδοντο οὔτε τοῦ ἀν-
θρώπινου αἵματος εἰς τινὰς περιστάσεις. Πλί-
νιος ὁ πρεσβύτερος ἀναφέρει ὅτι εἰς τὴν ἐποχὴν
του ἔθαψαν ζῶντας ἕνα Ἑλληνα καὶ μίαν Ἑλ-
ληνίδα διὰ νὰ εὐχαριστήσουσι χρησμούς τινας.
Ὁ Δίων Κάσσιος κατηγορεῖ τὸν Ἰούλιον Καίσα-
ρα ὡς θυσίασαντα δύο ἀνθρώπους μόνον καὶ μό-
νον διὰ τινὰς χρησμούς.

Εἶνε ἀξιοθαύμαστον ὅτι ἕως καὶ τὰ μεγαλή-
τερα πνεύματα δὲν ἠδυνήθησαν ν' ἀπαλλαγθῶσιν
ἀπὸ ταύτας τὰς λυπηρὰς καὶ γελοίας δεισιδαι-
μονίας. Οἱ Βιργίλιος, ὁ Ὀράτιος, ὁ Τάκιος καὶ ὁ
νεώτερος Πλίνιος δεικνύουσιν εἰς πολλὰς περι-
στάσεις τὴν πρὸς τοὺς αἰωνοὺς εὐλάβειάν των.
Ὁ Τυχοβράχης, περίφημος ἀστρονόμος τῆς Δα-
νίας, ἠσθάνετο τοὺς πόδας του τρέμοντας ὅταν
ἔβλεπε λαγῶν ἢ ἀλώπεκα· ὅταν δὲ ἀπῆντα τοι-
οῦτο ζῶον εἰς τὸν δρόμον, ἐπέστρεψε παρευθὺς. Ὁ
Βοαζενὼν εἶχε τὴν αὐτὴν ἀδυναμίαν, φοβούμενος
ἰδίως τὴν μετὰ Καπουκίνου συνάντησιν. Μίαν
ἡμέραν, καθ' ἣν εἶχεν ὑπάγει μετὰ τινων φίλων
του εἰς τὸ κυνήγιον, ἔτυχε κατὰ δυστυχίαν νὰ
ἴδῃ ἕνα τοιοῦτον μικρὸν Καπουκίνον. Ἐκ τῆς
στιγμῆς ἐκείνης εἰς οὐδαμίαν βολὴν ἐπέτυχε,
καὶ ἐπειδὴ τὸν ἐπερίπαυζον διὰ τοῦτο, « Κύριοι,
εἶπεν, ὁμιλεῖτε χωρὶς νὰ γνωρίζετε ὅποιον φρί-
κην διεγείρει ἡ μετὰ Καπουκίνου συνάντησις! »
Ὁ μεγαλόνοστος Ὀββης ἐμαίνετο ὁσάκις τὴν νύ-

κτα ἔμενον ἀνευ φωτός· καὶ δὲν ἐφοβεῖτο μὲν τὸν
θεὸν, ἔτρεμεν ὅμως καθ' ὑπερβολὴν τὸν διάβολον.
Ὁ Τάσσοσ πολλάκις ἐνόμιζεν ὅτι ἔβλεπε πλη-
σίον του τὸν διάβολον. Ὁ Πιστάλλης περιπατῶν
ἐνόμιζεν ὅτι ἔβλεπε πάντοτε εἰς τὰ ἀριστερά του
κρημνόν. Ὁ Λαμόττης ἔμεναν ὡς ἐμβρόντητος,
ὅταν ἤκουε τὸν κεραῦνιον βόμβον ἢ τὸ σύριγμα
τῶν ἀνέμων· δὲν ἠδύνατο δὲ νὰ ἀκούσῃ τὸν ἡ-
χον οἰουδήποτε μουσικοῦ ὄργανου, ὅσον μελωδι-
κὸν καὶ ἂν ἦτο. Ὁ Βαβλὸσ καταλαμβάνετο ὑπὸ
τπασμοῦ, ὅταν ἤκουε τὸν φλοῖσθον ὕδατος ἐξερ-
χομένου ἀπὸ πηγῆν. Ὁ Λόπ, ποιητὴς Ἰσπανός,
δὲν ἠδύνατο νὰ ἴδῃ ἀνθρώπον λαμβάνοντα ταμ-
θάκον χωρὶς νὰ φρικιάσῃ. Ὁ Γερμανικός δὲν ἠ-
δύνατο νὰ ἴδῃ ἀλεκτρυόνα ἢ νὰ ἀκούσῃ τὴν φω-
νὴν του. Ὁ φιλόσοφος Βάκκων ἐλειποθύμει ὁσά-
κις συνέπιπτε νὰ συμβῆ ἑκλειψις τῆς Σελήνης.
Ὁ Σκαλήγερὸσ ἀνετριχιάζεν ὄλος ὅταν ἔβλεπε
κάρδαμον. Ὁ Ἐρασμος δὲν ἠδύνατο νὰ ἴδῃ ἰχθῦν
χωρὶς νὰ κυριευθῆ ὑπὸ πυρετοῦ. Ὁ Στρατάρχησ
Ἀλβρέτος διατίθετο κακῶς εἰς δεῖπνον ὅπου τῷ
προσέφερον μικρὸν ἀγριόχοιρον ἢ μικρὸν χοῖρον,
ὁ δὲ Διὸς Ἐπερών ἐλειποθύμει ὅταν ἔβλεπε λα-
γιδέα κτλ. κτλ.

Ἀλλὰ καὶ βασιλεῖς βλέπομεν ἐν τῇ ἱστορίᾳ
ὑποκειμένους εἰς τὰς ἀνεξηγήτους ἰδιοτροπίας, ἢ
μᾶλλον τὰς παραδόξους ταύτας ἀδυναμίας τοῦ
ἀνθρώπινου ὀργανισμοῦ. Ἐρρίκος ὁ Γ', βασιλεὺς
τῆς Γαλλίας, δὲν ἠδύνατο νὰ μένῃ μόνος εἰς
δωμάτιον, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπῆρχε γαλῆ. Βλαδίσ-
λαος ὁ βασιλεὺς τῆς Πολωνίας ἐταράσσετο καὶ
ἐφρευγεν ὅταν ἔβλεπε μῆλα. Ἰάκωβος Β', βασι-
λεὺς τῆς Ἀγγλίας, ἐγένετο κάτωχρος ὁσάκις
ἔβλεπε ξίφος γυμνόν. Ὁ Ἰούλιος Καίσαρ ἐφο-
βεῖτο καθ' ὑπερβολὴν τὰς βροντάς, καὶ ἐνόμιζεν
ὅτι διαφεύγει τοὺς κεραυνοὺς περιδένων τὴν κε-
φαλὴν του μὲ δάφνας. Ὁ Μιθριδάτης ἐπίστευε τὰ
ὄνειρα, καὶ μεγάλως ἐλυπεῖτο ὅταν προσεμήνουσ
κακά. Ὁ Αὐγουστος ἐφοβεῖτο ἡμέρας τινὰς τῶν
μηνῶν, ὅτε δὲ ἀνεχώρει ἀπὸ τινος τόπου εἶχε τὴν
ἀδυναμίαν νὰ προβάλλῃ πάντοτε τὸν δεξιὸν πό-
δα. Ἦτο δὲ ἐμπλεὺς φαντασμάτων καὶ χυμαιῶν.
Ἐφαντάζετο ὅτι ἐπαναστάσις τις, γενομένη ὑπὸ
τῶν σωματοφυλάκων του, προήρχετο ἐκ τοῦ ὅτι
ἐφόρεσεν ἐκείνην τὴν ἡμέραν τὸ δεξιὸν ὑπόδημά
του εἰς τὸν ἀριστερὸν πόδα κτλ.

Παρ' ἡμῖν ἡ δεισιδαιμονία τῶν προγόνων ἡμῶν
ἠλαττώθη ἐπαισθητῶς. Οἱ ἰδιοκοί μας αἰωνοὶ πε-
ριορίζονται μόνον εἰς δαυλοὺς περιστρεφόμενους,
εἰς ἀράχην κλώθουσαν καὶ εἰς τὴν βοήν τῶν ὠ-
των. Ὅλοι εἶνε περίεργοι νὰ γνωρίσουσι τίς ἡ
σχέσις μεταξὺ δαυλοῦ καὶ ἐπισκέψεως, μιᾶς σπα-

σιμωδικῆς κινήσεως τῶν ὕδρων καὶ τῆς συνομιλίας, μεταξύ θησαυροῦ καὶ ἀράχνης. Πρὸς τούτοις ἡ ἰδία ἀράχνη, ἥτις διὰ τινος εἶνε τὸ σύμβολον τοῦ πλουτισμοῦ, γίνεται δι' ἄλλους αἰτία φρικτοῦ δυστυχήματος. « Ὁ Δοῦξ τῆς Λωραίνης, λέγει ὁ Ἑλθέτιος εἰς τι μέρος τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ, εἶχε προσκαλέσει εἰς μέγα συμπόσιον ὄλους τοὺς αὐλικούς του. Τὸ συμπόσιον εἶχε προετοιμασθῆ εἰς τὸν προθάλαμον τῆς οἰκίας, πλησίον τοῦ κήπου. Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ δειπνοῦ κυρία τις ἐνόμισεν ὅτι εἶδεν ἀράχνην, καὶ παρευθὺς, καταληφθεῖσα ὑπὸ φόβου, ἐγκατέλιπε μετὰ κραυγῶν τὴν τράπεζαν, καὶ διευθυνθεῖσα πρὸς τὸν κήπον, ἔπεσεν ἐπὶ τῆς γλόης. Τὴν στιγμήν τῆς πτώσεώς της παρετήρησεν ἰστάμενον πλησίον αὐτῆς κύριόν τινα. ἦτο ὁ πρωθυπουργός τοῦ Δουκός. α — Ὁ Κύριέ μου, ἔκραξε, πόσον εἶσθε ὑποχρεωτικός, διότι φροντίζετε περὶ ἐμοῦ! — Τίποτε· ἀλλ' εἶπατέ μοι, παρακαλῶ, ἦτομε γάλη; — Φρικτὸν πρᾶγμα! — Ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ἐπέτα καὶ πλησίον μου. — Καλὲ, τί λέγετε! περὶ τῆ ποτὲ ἡ ἀράχνη; — Καὶ λοιπὸν διὰ μίαν ἀράχνην συνέδησαν ταῦτα; Δὲν ἐπίστευον, Κυρία μου, ὅτι εἶσθε τόσο ἀνους ὥστε νὰ ἐκλάβητε τὴν νυκτερίδα ἀντὶ ἀράχνης! »

Δὲν δυναμέθα νὰ δώσωμεν πέρας εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο, χωρὶς νὰ εἴπωμεν ὀλίγα τινὰ καὶ περὶ τῶν οἰωνῶν, οἵτινες ἐφαρμόζονται εἰς ἰδιαιτέρα περιστατικά. Ὅταν ὁ Σκηπίων ἀποβαίνων εἰς τὴν Ἀφρικὴν ἔπεσε, φοβηθεὶς μήπως ὁ στρατός ἐκλάβη τοῦτο ὡς κακὸν οἰωνόν, παρευθὺς ἔκραξεν: « Ἔστω εὐλογημένος ὁ Θεός! Ἐγὼ εἰς τὰς χεῖράς μου τὴν γῆν τῆς Ἀφρικῆς! » Γουλιέλμος ὁ Κατακτητὴς ἔπραξε τὸ αὐτὸ, ἀποβιβαζόμενος εἰς Ἀγγλίαν. Τὰ δυστυχήματα, τὰ συμβάντα εἰς τὴν ἐορτὴν τῶν γάμων Λουδοβίκου τοῦ ΙΣΤ', ἐθεωρήθησαν ὡς προάγγελος δυστυχῶς βασιλείας, καθὼς καὶ ἡ πυρκαϊὰ, ἡ συμβᾶσα παρὰ τῷ πρέσβει τῆς Αὐστρίας εἰς τὸν χορὸν τὸν δοθέντα πρὸς τιμὴν τῆς Ἀρχιδουκίσσης Λουίζας Μαρίας, ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν αὐτὴν προμάντευσιν.

Ἄς θεωρῶμεν ἑαυτοὺς εὐτυχεῖς, ἐπειδὴ ἐγεννήθημεν εἰς αἰῶνα, καθ' ὃν δύναται τις ἀτιμωρητὶ νὰ ἀψηφῆ τὴν πτῆσιν τῆς κίσσας, τὴν φωνὴν τοῦ κόρακος καὶ τὸν ἐπωασμὸν τῆς ὄρνιθος. Οἱ οἰωνοὶ εἰσὶ πλέον δεισιδαιμονία γυναικεῖα καὶ καταφρονημένη τὴν σήμερον.

K. Γ. ΕΓΘΥΜΙΑΔΗΣ.

ΕΦΕΥΡΕΞΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΚΑΛΥΨΕΙΣ.

(Ἐρανίσματα ἐκ διαφόρων πηγῶν).

ΑΕΡΙΟΝ.

Π εὑρεσις τοῦ αερίου, ὡς αἱ πλείστα τῶν λοιπῶν ἐφευρέσεων, χρεωστεῖται εἰς τὴν τύχην. Ἐνῶ κατεγίνοντο εἰς τὴν ἐξόρυξιν βαθέως τινὸς στρώματος γαιανθράκων ἐν τῷ ἀνθρακωρυχείῳ τοῦ Οὐίτχάβεν ἐν Κουμπερλανδία, οἱ ἐργάται παρετήρησαν ἀσύνηθός τι βεῦμα αέρος, ὅσμην ἔχον ἄγνωστον μέχρι τοῦδε, ὅπερ, διελθὼν ὑπεράνω τῶν ἀναμμένων λαμπάδων των, συνεπυκνώθη περὶ αὐτάς, καὶ ἀναφθὴν ἤρχισε νὰ λαμπυρίσῃ καὶ νὰ ἀναδίδῃ φλόγας. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν, πλήρεις ἐκπλήξεως ἐπὶ τῷ ἀπροόπτῳ τούτῳ φαινομένῳ, ἐτράπησαν εἰς φυγὴν· ἀλλὰ παρατηρήσαντες ἀκολούθως ὅτι ἡ φλόξ, καίτοι ἐκτεταμένην ἔχουσα διάστασιν, ἐξηκολούθει ὁμοῦς νὰ μένῃ ἡ αὐτὴ καὶ νὰ ἐξέρχεται ἡσύχως ἐκ μυρίων σχισμάδων, ἐνεθαβρύνθησαν καὶ ἐπανελθόντες ἤρχισαν νὰ ταράττωσιν αὐτὴν διὰ τῶν σκιαδίων των, ἕως οὗ τὴν ἔσβυσαν. Καὶ ἀμέσως μὲν ἐξηφανίσθη ἡ φλόξ, ἀλλ' ἄμα ἔφερον φῶς ἀνεφαίνετο πάλιν· ὥστε, διὰ νὰ ἀπαλλαγῶσιν ἀπὸ αὐτὴν, ἐσκέφθησαν ὅτι ἔπρεπε νὰ ὀδηγήσωσιν αὐτὴν ἐκτὸς τοῦ ἀνθρακωρυχείου. Κατεσκεύασαν λοιπὸν μακρὸν σωλήνα ὅπως ἐπαναφέρωσι τὸ αέριον εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς, μηδὲν πρόσκομμα εὐρίσκοντες ὡς ἐκ τῆς φυσικῆς ἐλαφρότητός του. Μόλις δὲ εὐρέθη εἰς συνάφειαν μετὰ τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ αέρος, καὶ ἀμέσως ἤρχισε νὰ καίῃ μετὰ τῆς αὐτῆς λάμψεως, ὅλος δὲ ὁ κόσμος, περιεργία φερόμενος, ἔτρεχε νὰ ἴδῃ τὸ περιεργὸν θέαμα. Κατὰ τοὺς ἀκριβεῖς ὑπολογισμοὺς, τοὺς γενομένους τὴν ἐποχὴν τοῦ συμβάντος, ἀναφέρεται ὅτι ἡ ἐξοδὸς ἐκείνη τοῦ αερίου διήρκεσεν ἀκριβῶς δύο ἔτη καὶ ἐννέα μῆνας χωρὶς ποσῶς νὰ ἐλαττωθῇ.

ΩΡΟΛΟΓΙΑ.

Πρῶτα ὠρολόγια, περὶ ὧν γίνεται μνηεῖα εἰς τὴν ἱστορίαν, εἰσὶ τὰ τροχοφόρα. Ἀσαφῆς τις παράδοσις, χηρῆζουσα ἐπιβεβαιώσεως, ἀναφέρει ὅτι ὁ Ῥωμαῖος Ἰπάτος Σεβερίνος Βοέκιος καὶ ὁ Λατῖνος ἱστορικός καὶ πολιτικός Κασσιόδωρος, ζῶντες κατὰ τὸ 407 πρ. Χρ. εἶχον ὠρολόγια ἢ τεχνητὰ ἐργαλεῖα, δεικνύοντα τὰς

ῥας. Ὅπερ δὲ βασιμώτερον, εἶνε ὅτι ὁ Πάπας Χαῦλος Α' ἔστειλεν ἐν ὡς ὄρων εἰς τὸν μικρὸν σωμον Πεπῖνον κατὰ τὸ 760, καὶ ὅτι τὸ ὠρολόγιον τοῦτο ἐκίνησε τὴν γενικὴν περιέργειαν, θεωρηθὲν παρὰ πάντων ὡς τὸ ἔννατον θαῦμα τοῦ κόσμου. Ἀκολούθως, τῷ 807, ὁ Καλίφης Χαροῦν Ἐλ' ἐσσήδ' ἀπέστειλε πολυτελὲς ὠρολόγιον ὡς ὄρων εἰς τὸν Αὐτοκράτορα Καρολομάγνον.

Ἐν τούτοις τὰ τελειότερα τοῦ ταιούτου εἶδους ὠρολόγια δὲν εἶνε προγενέστερα τοῦ δευτέρου ἡμίσεως τῆς ΙΣΤ' ἑκατονταετηρίδος, διότι ἐν ταιούτῳ προσεφέρθη εἰς τὸν βασιλέα Κάρολον Ε' ὡς σπανιώτατον καὶ περιεργότατον κειμήλιον. Ἐκτοτε ἡ τέχνη αὕτη ἔκαμε τὰς ταχύτερας προόδους, ὥστε οἱ αὐλικοί τῆς ἐποχῆς Ἐρρίκου τοῦ Γ' εἶχον ὠρολόγια πάσης διαστάσεως καὶ παντοίων σχημάτων. Ἀναφέρεται δὲ ὅτι μία τῶν Κυριῶν τῆς τιμῆς τοῦ βασιλέως τούτου εἶχε ζευγὸς ἀδελφάντων ἐνωτίων, περικλειόντων ἀνά ἓν μικρὸν ὠρολόγιον.

Τὰ τελειότερα ἐκκερητῆ ὠρολόγια καὶ τὰ κρουσντα τὰς ῥας χρεωστοῦνται εἰς τοὺς Ἀγγλους, καὶ θεωρητέα ὅλως διόλου ὡς Ἀγγλικὴ ἐφεύρεσις. Τὸ πρῶτον ἐκκερητὸν κρουσίωρον ἐφευρέθη ὑπὸ τοῦ περιεργίου τεχνίτου Βαρλόου τῷ 1676· ἔκτοτε ἄλλοι τεχνῖται ἐτελειοποίησαν θαυμασίως τὰ ὠρολόγια τοῦ εἶδους τούτου. Ἐν τῇ πόλει τῆς Βαυαρίας Νουρεμβέργη, τῇ μετὰ τὸ Μόναχον ἐπισημοτέρα πόλει τοῦ βασιλείου τούτου, λέγεται ὅτι κατεσκευάσθησαν τὰ πρῶτα ὠρολόγια τοῦ κόλπου, ἐφευρεθέντα ὑπὸ τινος Γερμανοῦ τεχνίτου, Πέτρου Ἑλλιον καλουμένου· διὸ καὶ ὠνομάσθησαν κατ' ἀρχὰς ὡς τῆς Νουρεμβέργης.

ΔΙΟΠΤΡΑΙ ΚΑΙ ΤΗΛΕΣΚΟΠΙΑ.

Ο ΣΑΚΙΣ ἀνακάλυψις τις στερεῖται τοῦ πρώτου αὐτῆς ἐφευρετοῦ, συμβαίνει περιεργόν τι τμήντι· θέλομεν νὰ ἀποδιδώμεν συνήθως αὐτὴν εἰς διακεκριμένον τι πρόσωπον τῆς ἐκλογῆς μας. Οὕτω καὶ τῶν διοπτρῶν πρῶτον ἐφευρετὴν, ὡς καὶ τῆς πυροκόνεως, ἠθέλησαν τὸν θαυμάσιον διδάσκαλον Ῥογήρον Βάκωνα. Ἀλλ' ὁ ἀληθὴς ἐφευρετὴς τῶν διοπτρῶν εἶνε Φλωρεντινός τις σύγχρονος τοῦ Βάκωνος, ζῶν δηλαδὴ περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΙ' αἰῶνος, Σαλβίνος Δ' Ἀρμάτης καλούμενος. Ἄλλοι θέλουσιν ὡς πρώτιστον ἐφευρετὴν τῶν διοπτρῶν μοναχόν τινα, Ἀλέξανδρον Λεσπίναν καλούμενον, ἀποθανόντα ἐν Πίζα τῷ 1515, τουτέστιν ὀλίγα ἔτη πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ Σαλβίνου. Τὸ πρῶτον ζευγὸς διοπτρῶν, περὶ οὗ γίνεται μνηεῖα, ἀνάγεται εἰς τὸ ἔτος 1299 π.Χ.

Τὴν δὲ τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ τηλεσκοπίου τιμὴν ἀποδίδουσιν εἰς τὸν Ἰωάννην Πόρταν, φυσικὸν Ἰταλόν, γεννηθέντα ἐν Νεαπόλει τῷ 1545· εἰς αὐτὸν ἀποδίδεται ἐπίσης καὶ ἡ ἀνακάλυψις τοῦ σκοτεινοῦ θαλάμου, ὡς καὶ ἡ ἐπινοήσις πολλῶν τῆς ὀπτικῆς πειραμάτων. Ἡ ἀλήθεια ὁμοῦς εἶνε ὅτι τὸ τηλεσκόπιον ἀνεκάλυψε κατασκευαστὴς τις διοπτρῶν τῆς ἐν Ὀλλανδία πόλεως Μιδελδούργης, Ζαχαρίας Ζανσών ἢ, κατ' ἄλλους, Ζάνσεν καλούμενος, ὅστις χρεωστεῖ τὴν ἀνακάλυψιν ταύτην εἰς τὴν τυχαίαν σύμπτωσιν, καθ' ἣν, παίζων ὁ παῖς τεχνίτου τινὸς ἐξ Ὀλλανδίας, ἔθεσε δύο ἀξυνητικούς ὑέλους τὸν ἓνα ἐπὶ τοῦ ἄλλου. Ὅπως ὁμοῦς καὶ ἂν ἔχη τὸ πρᾶγμα, εἰς τὸν μεγαλοφυῆ Γαλιλαῖον, μαθηματικὸν καὶ φυσικὸν τῆς Φλωρεντίας, χρεωστεῖται ἰδίως ἡ τελειοποίησις καὶ διάδοσις τοῦ πολυειδῶς ὠφελιμωτάτου τούτου ἐργαλείου, ὅπερ τὸσαῦτα κερυμμένα μυστήρια ἀπεκάλυψεν ἡμῖν, διασχίσαν τὸ πυκνὸν τοῦ οὐρανοῦ στερεώματος. Ἐφ' ἧ καὶ ἐπὶ πολὺν χρόνον τὸ τηλεσκόπιον ἐκαλεῖτο ὁ σωλὴν τοῦ Γαλιλαίου.

Πρὸ τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος οὐδαμοῦ γίνεται ἡ ἐλαχίστη μνηεῖα περὶ τηλεσκοπίου. Τὸ πρῶτον τηλεσκόπιον, περὶ οὗ γίνεται λόγος ἐν τῇ ἱστορίᾳ, κατεσκευάσθη τῷ 1610 ὑπὸ Ἰωάννου τινὸς Λαππούη, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς θεωρίας τοῦ Ζάνσεν.

P.

Ἡ ΝΕΚΡΟΠΟΛΙΣ ΤΗΣ ΡΩΜΗΣ.

ΠΡΕΙΣ λεύγας ὡς ἐγγιστα μακρὰν τῆς Ῥώμης, ἐπὶ τῆς Ἀππίας λεγομένης ὁδοῦ, κεῖται ἡ καλουμένη Νεκρόπολις (Catacumbæ Λατινιστί), τουτέστι κρύπται, ἡ σπήλαια ὑπόγεια ἐν εἶδει συρίγγων, πλάτος ἔχοντα συνήθως 4—6 ποδῶν, ὕψος δὲ 8—10 καὶ ἔκτασιν μεγίστην. Ἐκ διαλειμμάτων ἀπαντῶνται ἐν αὐτοῖς καὶ μικρά τινα δωμάτια ὡς φωλαεῖ, εἰς τὰ ὅποια ἐκρύπτοντο οἱ ἀρχαῖοι Χριστιανοὶ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν διωγμῶν, ἢ συνήρχοντο διὰ νὰ προσεύχωνται. Αὐτόθι ἔθαπτον καὶ τὰ πτώματα τῶν μαρτυρησάντων, τὰ ὅποια ἐπεσώρευον τρία ἢ τέσσαρα ἀλλεπαλλήλως κατὰ στίχους, σκαπτομένης τῆς γῆς κατὰ τὰ πλάγια τῶν πλευρῶν τῆς ὁδοῦ εἰς σχῆμα σηκοῦ, ὅστις ἐκλείετο εἴτε ἐπωματίζετο συγγάκις διὰ πλίνθων ὀπτῶν, ἐνίοτε δὲ καὶ διὰ μαρμάρου· σπανίως ἐπ' αὐτῶν φαίνεται καὶ τὸ ὄνομα τοῦ νεκροῦ.

Πλὴν ἄς ἀκούσωμεν περιήγητήν τινα ἀφηγούμενον τὰς ἐντυπώσεις, ἄς ἐπροξένησεν εἰς αὐτὸν ἢ κατὰβασίς του εἰς ἐν τῶν κοιμητηρίων τούτων:

α Εἰσῆλθον χθὲς εἰς τὰ ὑπόγεια κοιμητήρια, ἢ μᾶλλον εἰς τὴν Νεκρόπολιν τῆς μονῆς τοῦ Ἀγγίου Σεβαστιανοῦ· ὁ Ἰακωβῖνος ὁδηγός μου ἐφαίνετο εὐφυῆς καὶ εἰς ἄκρον χαρίεις ἄνθρωπος.

α Ἀφοῦ εἰσεχωρήσαμεν εἰς τὴν πρώτην ὁδὸν τοῦ ἀγανοῦς τούτου ἀνδρου, — α Βλέπεις, μὲ εἶπεν, ἔνθεν καὶ ἔνθεν τοῦ βράχου τούτου τὸν τόπον, ὅπου ἐπεσωρεύοντο οἱ νεκροί; εὐρέθησαν, ὡς λέγεται, μέχρι τοῦδε ἐπέκεινα τῶν 400,000 σωμάτων, ἅτινα ἦσαν πάντα σώματα μαρτύρων.

α Ἐν τούτοις οὔτε αἱ περιγραφαὶ τῶν βασάνων, ἄς μοι ἐξωγράφιζεν ὁ ὁδηγός μου διὰ τῶν τρομερωτέρων χρωμάτων, οὔτε αὐτὰ τὰ τῆδε κακεῖσε ἀπαντώμενα βασανιστήρια ὄργανα μοι ἐνέπνευσαν τοσοῦτον τρόμον, ὅσον τὰ κρημνίσματα, ἅτινα συνεχῶς συμβαίνουσιν εἰς τὸ ἐπικινδυνον τοῦτο ὑπόγειον, εἰς τὸ ὁποῖον πολλάκις ξένοι περιηγηταὶ εἰσῆλθον καὶ δὲν ἐξῆλθον πλέον οἱ δυστυχεῖς.

α Πρὸ τριάκοντα ἐτῶν, μοι ἐδιηγήθη ὁ ὁδηγός μου, νέος τις εἰσῆλθε μετὰ τῆς συζύγου του, ὁδηγούμενος ὑπὸ πυρσοφόρου. Εἶχον προχωρήσει ἀρκούντως ὅτε, ὡ συμφορά! κατεκάθησεν ὀπισθεν τῶν τὸ στέγασμα καὶ ἐφράξε τὴν ὁδόν. Μετὰ τὴν ἐσπέραν ζητοῦσι πανταχοῦ τῆς μονῆς τὸν ὁδηγόν, καὶ μὴ εὐρίσκοντες αὐτὸν, διευθύνονται καὶ εἰς τὰ ὑπόγεια κοιμητήρια· ἀνάπτουσι φῶτα, καταβαίνουσι σπεύδοντες, εἰσχωροῦν καὶ βλέπουν τὸ νέον συγκάθησμα. Φωνάζουν καὶ ἀκούονται, ἐπειδὴ διακρίνουσι καθαρῶς τὴν ἀπάντησιν· ἀλλὰ μετ' ὀλίγον δὲν ἤκούετο ἄλλο τι πλέον, εἰμὴ συγκεχυμένοι στεναγμοί, οἵτινες καὶ αὐτοὶ ἔπαυσαν ἀκολουθῶντες, ἕως οὗ αἰώνια σιγὴ τάφου κατεκάλυψε τὰ πάντα!

α Ἐφριξα εἰς τὴν διήγησιν ταύτην τοῦ ὁδηγοῦ μου· Ὅποια κακὰ ἐπλαττεν ἢ φαντασία μου συμβαίνοντα ὀπισθεν τοῦ συγκαθισθέντος ἐκείνου χώματος! ὅτε τὸ φῶς ἐπλησίαζε νὰ σβεσθῆ, ὅτε ἐντελῶς ἐσβέσθη, ὅτε ἡ δυστυχὴς γυνὴ δὲν ἔβλεπε πλέον τὸν ἄνδρα, ὁ δὲ ὁδηγός δὲν ἔβλεπε πλέον τὴν ὁδόν! ὅτε τέλος πάντων τὸ σκότος ἐκεῖνο μετεβλήθη εἰς αἰώνιον τοῦ θανάτου σκότος, καὶ ἀμφότεροι ἠνόησαν ὅτι ἦσαν ζῶντες ἐντὸς τοῦ τάφου!

Χριστιανοί, διωκόμενοι ὑπὸ τῶν Καισάρων, ἤρχοντο πᾶσαν ἐσπέραν διὰ νὰ τελεστώσι τὰς ἀγιστείας τῶν. Γυναῖκες, παιδιά, γέροντες, πλούσιοι καὶ πτωχοί, ἅπαντες ἐνὶ στόματι καὶ μὲ καρδίᾳ ἐπεκαλοῦντο τὸν Θεὸν εἰς τοῦτον τὸν τόπον. Ἐνταῦθα ἢ δέησις, τὴν ὁποῖαν ἤρχιζε σεβάσμιός τις ἱερεὺς, ἐκτεινομένη ἀπ' ἄκρου ἕως ἄκρου, ἀνέβαινε πρὸς τὸν Ὑψίστον. Ὅποια ἀξιοθαύμαστος συμφωνία τῶν καρδιῶν δεομένων! Συχνάκις οἱ πιστοὶ, κατ' αὐτὸν τὸν καιρὸν τῆς θρησκευτικῆς κτανύξεως, ἔφερον εἰς τὸ μέσον τῆς ὁμηγύρευς τὰ πτώματα τῶν κατατομηθέντων ὑπὲρ τῆς πίστεως ἀδελφῶν· δὲν ἀνεστένανζον ὁμῶς τότε οὔτε ἐκλαιον, οὔτε ἐμέμφοντο τὴν τύχην καὶ αὐτοὶ οἱ πλησιέστεροι τῶν φονευθέντων συγγενεῖς, ἀλλ' ἐξηκολούθουν μετὰ συντριβῆς καὶ κατανύξεως τὴν προσευχὴν τῶν.

α Αἰρνης, ἐνῶ κατὰ τινα ἐσπέραν ἦσαν συνηγμένοι ἐπὶ τὸ αὐτὸ προσευχόμενοι, ἀκούουσι μέγαν θόρυβον καὶ βλέπουν συγχρόνως μεγάλην λάμψιν. Ἦσαν λόχος ἀσπλαγχνῶν στρατιωτῶν, οἱ ὁποῖοι ἀνιχνεύοντες κατώρθωσαν τελευταῖον νὰ ἀνακαλύψωσι τὸ ὑπόγειον· εἰσεπήδησαν δὲ ὡς θηρία ἀγρία καὶ ἔσφαζον ἀφειδῶς πανταχοῦθεν, ἐπειδὴ οἱ Χριστιανοὶ ἔκυπτον τὸν αὐχένα μεγαλοψύχως. Γυναῖκες τινες καὶ παιδιά κατώρθουν νὰ φύγωσιν, ἀλλ' οἱ ἀσπλαγχνοὶ δῆμιοι, τρέχοντες καὶ αὐτῶν κατόπιν καὶ φέροντες ἀνά χειρας τὸν σίδηρον καὶ τὸ πῦρ, ἐφρόνουν ἀπληγῶς τοὺς προστυχόντας, ἕως οὗ ἐπεκράτησε πανταχοῦσιν ἡ βαθυτάτη, ἣτις καὶ αὐτοὺς τοὺς ἰδίους καταεφόθησε καὶ τοὺς ἔφερεν εἰς συναίσθησιν· ὅθεν ἐξεληθόντες, κατεπάκτωσαν διὰ παντός τὸν ἀπέραντον αὐτὸν τῆς Χριστιανωσύνης τάφον. Ἄλλ' ἢ εὐσέβεια τῶν πιστῶν μετεκίνησε καὶ τὰ νέα ἐμφράγματα, ἦνοιξε πάλιν τὴν εἴσοδον, καὶ εἰσελθοῦσα συνέλεξεν εὐλαβῶς πάντα τὰ ὄσπ'α καὶ πᾶσαν τὴν κόνιν τῶν μαρτύρων ἐκείνων.

α Ἀφοῦ ἐφθάσαμεν μέχρι τινός, ἐστάθη ὁ ὁδηγός μου, ἐγὼ δὲ ἐλυπήθην διότι ἐπεθύμουν, εἰ δυνατόν, νὰ ρίψω εἰς τοὺς παναρχαίους κευθμῶνας δύο τρεῖς ἀκτῖνας τοῦ ὠχρῶντος φωτός, τὸ ὁποῖον μὲ ὠδήγησεν ἕως τότε.

α Καθίσας ἔπειτα ἐπὶ τινος πέτρας, ἐφανταζόμην τὸ ἀνήλιον ἐκεῖνο σκότος· καὶ μέχρι τοῦδε ἔτι ἀρέσκομαι, ἐρχόμενος συχνάκις, νὰ δοκιμάζω καὶ πρὸ τῆς εἰμαρμένης ὥρας τὴν νύκτα, τὴν ἐρημίαν καὶ τὸν παγετὸν τοῦ θανάτου. »

Εἰκάζεται ὅτι εἰς τὸν αὐτὸν τοῦτον τόπον τῆς Νεκροπόλεως ἐθάπτοντο καὶ ἔθνηκοι, διότι εὐρίσκονται συχνάκις καὶ ἐπιγραφαὶ τοιούτων. Ἀδιακόπως δὲ ἐξάγονται αὐτόθεν λείψανα νεκρῶν, τὰ

ὅποια, ἀφοῦ ὁ Πάπας ἀναγνωρίσῃ διὰ τινῶν σημείων, ὅσων τοῦ σταυροῦ, τοῦ φοίνικος, τοῦ μονογράμματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, κτλ. ὅτι ἀνήκουσιν εἰς ἅγιόν τινα, ἐκπέμπονται εἰς τὰς χώρας τῶν λατινιζόντων Χριστιανῶν χάριν ἀγιασμοῦ καὶ εὐλαθείας.

**

ΑΣΤΕΙΑ ΣΥΖΗΤΗΣΙΣ.

ΠΡΕΙΣ κατὰ φαντασίαν σοφοὶ εὐρίσκοντο μίαν τῶν ἡμερῶν εἰς πολυάριθμον συμπόσιον· ὁ εἰς ἐξ αὐτῶν ἦτο Ἀλχημιστής, ὁ ἄλλος Γεωμέτρης καὶ ὁ τρίτος Κοσμολόγος. Ἀπὸ ὀμιλίας εἰς ὀμιλίαν προεχώρησαν καὶ εἰς ἐκτεταμένους συζητήσεις, μετὰ τὰς ὁποίας κατήντησαν εἰς τὴν ἀκόλουθον φιλονεικίαν:

— α Μάλιστα, Κύριοι, διεταιίετο ὁ Κοσμολόγος, δισχυρίζομαι ὅτι οἱ πρῶτοι κάτοικοι τῆς ὑδρογείου σφαιράς ἦσαν τὰ κήτη! (σημειωτέον δὲ ὅτι ἡ γῆ τότε ἦτο ἐξ ὀλοκλήρου κεκαλυμμένη ἀπὸ τοῦ ὕδατος). Ἡ θερμότης τοῦ ἡλίου ἐξήρανε βαθμηδὸν τὴν γῆν, τὸ ἔδαφός της ἐγονιμοποιήθη καὶ ἐγεννήθησαν οἱ πίθηκες. Ἡ ἔνωσις τῶν ζώων τούτων μετὰ τὰς Σειρήνας παρήγαγεν εἰδός τι ἀνθρώπων ἀτελεστέρων, κατόπιν τοὺς μαύρους, τοὺς ἐρυθροδέρμους, τοὺς ἐλαιοχρῶς, καὶ τέλος τοὺς ἀνθρώπους, ὁποῖοι εἰσὶ τὴν σήμερον. Σὰς λέγω δὲ ὅτι εἰς περιόδους τινὰς αἰώνων ἢ ἀνθρωπίνῃ γενεᾷ θέλει βελτιωθῆ πλειότερον, καὶ ἀκολούθως πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι εἶνε πολὺ πιθανὸν αἱ ἐπελευσόμεναι γενεαὶ νὰ ἀποβῶσιν οὐράνια πνεύματα· εἰς τρόπον ὥστε ὁ κόσμος νὰ κατοικήθῃ μίαν ἡμέραν ἀπὸ ἀερίους θεότητας, αἵτινες νὰ μὴ ἔχουν ἀνάγκην οὐδενὸς πράγματος.

— α Παῦσε, παῦσε, Κύριε! βλέπω καλῶς ὅτι δὲν ἔχεις καμμίαν γνώσιν τῶν νόμων τῆς φύσεως. Καὶ οἱ πλανῆται οὔτοι; ἢ σελήνη; οἱ κομήται; οἱ ἀκίνητοι ἀστέρες, οἵτινες εἰσὶν ἄλλοι τόσοι ἥλιοι; Καὶ ἡ ὑψηλὴ ἐκείνη μαθηματικὴ θεωρία τῆς προσαλλήλου εἰδικῆς βαρύτητος τῶν σωμάτων, τὴν ὁποῖαν ὁ Νεύτων ἀνεκάλυψε βλέπων εἰς τὸν κῆπὸν τοῦ πίπτον μῆλον; Ἄ! Κύριε, προσβάλλεις τὸ ὑπέρτατον Ὄν διὰ τῶν παραλόγων συστημάτων σου. Δὲν σοὶ λέγω ποσῶς ὅτι μετὰ τὸν κανόνα ὑπὸ τὴν μασχάλην καὶ μετὰ τὸν διαβήτην εἰς τὰς χεῖρας· ὅστις μοὶ χρησιμεύει ὡς αἰγίς, δύναμαι νὰ σὲ ἀποδείξω διὰ τοῦ Α πλὴν Β διαιρουμένου διὰ τοῦ Ζ, ὅτι ἡ γνώμη σου δὲν ἔχει σημασίαν.

— α Κύριοι, λέγει ὁ τρίτος, πρὸς τί τὴν ὄχλοβόη μεταξὺ σας; Ἐκλαμβάνετε τὴν χίμαιραν ἀντὶ τῆς πραγματικότητος. Ἡ μόνη ἀκριθὴς καὶ ἀλάνθαστος ἐπιστήμη εἶνε ἡ χημεία. Ὁ σκοπός, πρὸς τὸν ὁποῖον ἐκ φύσεως κλίνει ὁ ἄνθρωπος εἶνε ἡ εὐδαιμονία· κανεὶς δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ εὐτυχὴς ἀνευ χυρσίου· ὅθεν ἐκεῖνος, ὁστις ἤθελε δυνήθῃ νὰ ἐφεύρῃ τὸ μέσον τοῦ νὰ προμηθεύηται ὅταν χυρσίον θέλει, εὐτος θέλει λογιζέσθαι ἐντελῶς εὐτυχής. Δὲν δύνασθε νὰ ἀρνηθῆτε τὸν μέγιστον οὔτε τὸν ἐλάχιστον ὄρον, ἐπίσης οὔτε τὴν συνέπειαν· οὕτω λοιπὸν δισχυρίζομαι ὅτι οἱ ὀμοῖοί μου καὶ ἐγὼ εἰμεθα τὰ μόνα χρήσιμα ὄντα ἐπὶ τῆς ἀεροβάτιδος ταύτης σφαιράς. Ἐγὼ, ναί, ἐγὼ, ὅστις σὰς ὀμιλῶ, εἶμαι εἰς τὴν παραμανὴν τοῦ νὰ δρέψω τοὺς καρπούς τῶν κόπων μου. Τεσσαράκοντα ἐξ ἔτη συμπληροῦνται ἀφ' οὔτου καταγίνομαι ὄλονεν, καὶ ἅμα προμηθευθῶ τὴν ἀναγκαίαν ποσότητα πρὸς κατασκευὴν μεταλλικῆς κόνεως, τὴν ὁποῖαν ἀνεκάλυψα εἰς τὰς πρώτας φυτικὰς ρίζας, θέλω μεταβάλλει τὸ πᾶν εἰς χυρσίον, μετὰ τὸ ὁποῖον θέλω δοθῆ ἀνεκδοτόως εἰς τὸ νὰ ἐφεύρω τὸ παγκόσμιον πανάκειον. Μάλιστα, Κύριοι! ἡμῖα ἀνακάλυψις εἶνε συνέπεια τῆς ἄλλης, καὶ σὰς βεβαίῳ ὅτι ἐντὸς ὀλίγου μετὰ τὸ ἀθάνατον ἱατρικόν μου θά ἀνανεῦμαι κατὰ θέλησιν καὶ μετὰ τὸν φιλοσοφικόν μου λίθον θά ἀπολαμβάνω καὶ θά χαίρωμαι μέχρι συντελείας τῶν αἰώνων τὰς ἡδονάς, τὰς ὁποίας θά μοὶ παρέχουν τὰ πλοῦτη μου. Καὶ ταῦτα λέγων, ἐσηκώθη βιαίως διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ ἐργαστήριόν του.

— α Ἄς ἀφήσωμεν αὐτὸν τὸν τρελλόν, λέγει ὁ Κοσμολόγος, καὶ σὰς παρακαλῶ ἀκούσατε λεπτομερείας τινὰς ἐπὶ τοῦ συστήματός μου.

— α Ὅχι, Κύριε, δὲν συνδιαλέγομαι εἰμὴ μετὰ ἀνθρώπους, οἵτινες γνωρίζουν τὴν φυσικὴν καὶ τὴν ὑδροδυναμικὴν ὅθεν, ἂν θέλῃς νὰ σοὶ δώσω ἀκρόασιν, ἀρχισον νὰ ἀποκρίνεσαι εἰς τὰς ἐρωτήσεις μου. Γνωρίζεις τὴν μηχανικὴν, τὴν ὑδραυλικὴν, τὴν ἀκουστικὴν, τὴν καταπτικὴν, τὸν διαφορικὸν καὶ ὀλοσχερῆ ὑπολογισμόν, καὶ τὸ δεινύμιον τοῦ Νεύτωνος;

— α Κύριε, μίαν στιγμὴν, παρακαλῶ! . . .

— Γνωρίζεις τὴν θεωρίαν τῶν ζωτικῶν καὶ ἀκινήτων δυνάμεων, τὰς μονάδας, τοὺς νόμους τῆς βαρύτητος, τοὺς κανόνας τοῦ Κέπλερ, καὶ τὸ τετράγωνον τῆς ὑποσεινῶσης.

— Ἄλλῃ δὲν ὑπάρχει διόλου ὑποτεινούσα εἰς τὸ σύστημά μου.

— α Ἠξέυρεις τοὺς λογαριθμοὺς; Γνωρί-

ζεις τον ογκον της Σελήνης; Έχεις ιδέας περί ήλεκτρισμού; Δύνασαι να με είπης εν άκαρείποις εινε ή ισοχρονοσμός της κωνικής τομής;

— α Σας τό επαναλαμβάνω πάλιν ότι δέν ύπάρχει ισοχρονοσμός εις τό σύστημά μου.

— α Πολύ καλά λαπόν, Κύριε, ιδού αυτός: Υ εις δείκτην δύο έστω με πχ (y² = ρx).

— α Έπί τέλους, Κύριε, θά με κάμης να χάσω την ύπομονήν μου!

— α Έχει καλώς, Κύριε, τούτο θά είπη ότι τό τετράγωνον του διατεταγμένου λόγου, εινε ως αί διατεταγμένοι, πολλαπλασιαζόμεναι επί της παραμέτρου. . . .

— α Άγεωμέτρητα, θέλεις να φιλονεικήσης μεέμέ! Ύπαγε να εύρης τους προγόνους σου τά κίτη, και μή συγχέης διά των όνειροπολήσεων σου τους σοφούς και άκριβείς συνδιασμούς του μεγαλητέρου Γεωμέτρου της οικουμένης! . . . »

« Η διενεξίς προήχθη εις τοσοούτον βαθμόν, ώστε έδεδίκε να επέμβωσιν άλλα πρόσωπα διά να χωρίσωσι τους δύο άθλητάς, κρατούμενους ήδη από της κόμης. »

‘Ρ.

ΣΥΜΜΙΚΤΑ.

ΤΟ ΤΕΙΟΝ. — Τό τέιον γίνεται εκ των φύλων δενδρύλλιου, φυομένου εν Ιαπωνία, εν Κίνα, κτλ. Όταν τό δενδρύλλιον τούτο άνθη, τά φύλλα του εισί χρώματος κιτρινωπού, όδοντωτά και αίχμηρά, αλλά βαθμηδόν γίνονται θαθυπράσινα· συλλέγονται δε δις ή τρίς εν καιρώ της ανοίξεως, και αποξηραίνονται ίνα μετενεχθώσιν εις την Εύρώπην. Τό πλέον πρόσφατον τέιον εινε τό κάλλιστον· τά φύλλα της πρώτης συγκομιδής εισί τά τρυφερώτερα, διά τούτο εινε και πολύ άκριβά· εισί δε γνωστά υπό τό όνομα του αυτοκρατορικού τέιου, ή των άνθών του τέιου. Άλλά τούτο σπανίως έρχεται εις την Εύρώπην, εκείνο δε, τό όποιον λαμβάνομεν υπό τό όνομα τούτου, εινε συνήθως της δευτέρας συγκομιδής.

Τό τέιον έγένετο γνωστόν εις την Εύρώπην από της άρχής της ΙΣΤ΄ εκατονταετηρίδος, και πρώτοι αι Όλλανδοί εισήγαγον αυτό παρ’ ήμιν. Έχει διάφορα όνόματα κατά την άξίαν του, τά δε δύο συνήθεστερα εισί τό πράσινον τέιον και τό Βοχέον (Bohea). Λέγεται ότι διαλύει

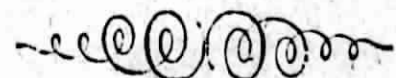
τους άτμούς, οτινες αναβαίνουσιν εις την κεφαλήν, ένδυναμόνει την μνήμην και λαμπρύνει την διάνοιαν.

ΜΕΜΝΗΣΟ ΟΤΙ ΘΝΗΤΟΣ ΕΙ.

Φίλιππος, ά βασιλεύς των Μακεδόνων και πατήρ του Μεγάλου Άλεξάνδρου, βλέπων την τύχην αντιλαμβανομένην αυτώ εις πάσαν επιχείρησίν του, διέταξεν όπως εκάστην πρώτην εισέρχεται εις τον θάλαμόν του ύπασπιστής ή ακόλουθός τις, του όποιου μόνη ύπηρεσία ήτο να επαναλαμβάνη μεγαλοφώνως τάς τρεις ταύτας λέξεις: α Φίλιππε, ένθυμού ό τι εισαι θνητός! » Φαίνεται δε ότι παρεκινήθη εις τούτο υπό του Άρχιδάμου, υίου του Άγησιλάου, προς όν, γράψας μετά την έν Χαιρωνεία μάχην επιστολήν πλήρη άγερώνων εκφράσεων, έλαβε την εξής απάτησιν: α Έάν μετρήσης την σκιάν σου, ώ Φίλιππε, πιστεύω ότι δέν θά εύρης αυτήν μεγαλητέραν άφ’ ότι ήτο πριν νικήσης. »

« Η μεταγενεστέρα και σύγχρονος ιστορία πολλούς των μεγάλων άνδρών παριστά ήμιν μιμηθέντας τό παράδειγμα του άρχαίου ήγεμόνος. Υπάρχει εισέτι εν Παρισίοις τίμιός τις πολίτης, έχων 25,000 φράγκων ετήσιον εισόδημα, την σύζυγόν του και τέσσαρα τέκνα. Εις την αίθουσαν αυτου ύπάρχουσιν έξ ώρολόγια, δεικνύοντα τάς ημέρας, τους μήνας, τά έτη, εκτός των ώρων και των λεπτών. Τό πρώτον έξ αυτών έλαβεν άρχήν κινήσεως κατά την στιγμήν της γεννήσεως αυτου, και πρό όλίγου καιρού έδεικνυσεν 60 έτη 8 μήνας και 14 ημέρας· τό δεύτερον εινε προσδιορισμένον διά την σύζυγον αυτου, τό τρίτον διά την πρωτότοκον θυγατέρα του, ήτις πρό όλίγου συνεπλήρωσε τό 28 έτος της ηλικίας της και 17 ημέρας, τό τέταρτον δε τό πέμπτον και τό έκτον ενεργούν τά αυτά έργα διά τά τρία έτερα τέκνα.

« Ο σκοπός, δι’ όν έγέγοντο τά ώρολόγια ταύτα, ών εκαστον φέρει επιγεγραμμένον μεγάλως γράμματι τό α Χρόνου φείδου, » εινε να δεικνύωσι κατά πάσαν στιγμήν της ημέρας εις τον άνθρωπον, δι’ όν ταύτα κατασκευάσθησαν, τον αριθμόν των ήμερών της ζωής αυτου, πόσον ταχέως και άδιακόπως παρέρχεται ό καιρός, και πόσον όγλίγωρα επέρχεται τό τέρας της ημετέρας ζωής και ύπάρξεως! Τούτο εινε ήθική, ενεργουμένη επί της μηχανικής· εινε, άλλαις λέξεσιν, αυτό τό α Μέννησο ότι θνητός ει » των άρχαίων.

ΛΥΚΟΣ ΚΑΙ ΑΡΝΙΟΝ.

Ένας Λύκος λιμασμένος εύρηκεν ένα Άρνάκι, όπου έπινεν εις ένα καθαρώτατον νεράκι.

« Πώς! του είπε λυσασμένος, τόσον να αποτολιμήσης τό νερόν μου να θολώσης; τούτο τό κακούργημά σου άκριβά θά τό πληρώσης! »

« — Κράτιστε! είπε τ’ Άρνάκι, εινε τρόπος να θολώσω ένα τέτοιον αυλάκι; »

« — Τό θολώνεις! και ήξεύρω πέσει πώς με κατηράσθης. »

« — Ω! άλλοίμονον! τό βλέπω, κράτιστέ μου, έλανθάσθης! άπεκρίθη τό άθώον· είμ’ έφένος γεννημένον, και τό δύστηγον άκόμη δέν είμαι αποκομμένον. »

« — Άν εσύ λοιπόν δεν είσαι, θά εινε ό αδελφός σου. »

« — Είμαι μόνον της μητρός μου. » « — Τό λοιπόν, κανείς δικός σου.

« Δεν με σέβασθε διόλου! Έμε πάντα μεταξύ σας όλοι σας με καταράσθη, σεις κ’ οι σκύλοι κ’ οι βοσκοί σας. »

« Τό ήξεύρω, μου τό είπαν· θά σ’ εκδικηθώ, σκυλίον! »

Και άμέσως τό αρπάζει, τό πηγαίνει εις τό δάσος και εκεί τό θυσιάζει, και κατέφαγεν άσπλάγγως ό αυθαίρετος τ’ άρνίον.

« Νόμος του ισχυροτέρου εινε φεύ! ή θελήσής του, και χαμός του αδυνάτου ή ίκανοποίησής του. »

« Ο Δέ Βρισσάκ, εύπατρίδης καταβεβαχγεμένος υπό της μανίας της εύγενείας, ύπεδείκνυε συνεχώς και αυτον άκόμη τον Θεόν διά της άκολούθου φράσεως: α Η Αυτου Έξοχότης ό Εύπατρίδης του ούρανού. »

Έφημιζετο επί εξόχω πνεύματι και επί ταίς ευστόχοις αυτου απαντήσεσιν ό άοίδιμος Κυβερνήτης της Ελλάδος Ί. Καποδίστριας. Έρωτώμενος δε ποτε, πώς ώφέλησαν την Ελλάδα οι δύο Λόρδοι Βύρων και Κόχραν, άπεκρίθη πανυ εύφωδς: α « Ο μόν Λόρδος Βύρων ώφέλησε την Ελλάδα πράττων χωρίς να φάινεται· ό δε Λόρδος Κόχραν, φαινόμενος χωρίς να πράττη. »

Άνακαλυφθείσης ποτέ της συνωμοσίας του Φροντράιλ, ανθρώπου πανούργου πλην μικροτάτου αναστήματος, ούτος, μωρισθείς τό πράγμα πριν έτι κοινοποιηθῆ, έσπευσε να διακοινώση αυτό εις τους συνωμότας, παρακινών αυτους να προφυλαχθώσι και να σωθώσι διά της φυγής. Βλέπων δε τό άμετάθετον αυτών, α Κύριοι, τοίς λέγει, εισθε μεγάλοι άνθρωποι και διά τούτο εννοώ πολύ καλά πόσον αδιάφορον θά σας ήνε και αν άκόμη σας κόψουν την κεφαλήν· θά ήσθε πάντοτε καλού αναστήματος. Δι’ έμέ όμως διαφέρει τό πράγμα· είμαι κοντός, και ή παραμικρά προσθαφάρισις με άσχημιζει· όθεν επιτρέψατέ μοι να σας αφήσω. »

Έν Έλβετία άπηγορεύθη ποτέ αυστηρώς ή διάδοσις των βιβλίων ή Παρθενία υπό Βολταίρου και τό περι Πνεύματος πόνημα του Έλβετίου. Έλβετός τις λογοκριτής, επιφορτισθείς την κατάσχεσιν αυτών, έγραψε προς την Γερουσίαν: α Περιελθόντες την Έλβετιαν, δέν εύρομεν ούδαμού μήτε πνεύμα μήτε παρθενίαν. »

Χωρικός τις φιλάργυρος, πνέων τά λούσθια, παρεκαλείτο επιμόνως υπό της συζύγου του να δώση με τάς ίδίαις του χείρας εκ της καταστάσεώς του αρκετόν ποσόν διά τους πτωχούς, και ούτω να εξιλέωσθ τον Θεόν και να αποθάνη ως καλός χριστιανός. — α Μη με επαναλάβης πλέον τούτο! υπέλαβε μετ’ όργής ό έτοιμοθάνατος· δέν έχω τίποτε να δώσω εις κανένα! φθάνει ότι δίδω την ψυχήν μου. »

Γασκόνος, προσκληθείς εις έφεςπερίδα, ήθέλησε να χορεύση μετά τινος γεροντοκόρης, ήτις τῆ παρετήρησε με τον εύσχημότερον τρόπον ότι ώφειλε να φορέση χειρόκτια. α — Μη σέ μέλη, Κυρία μου, άπεκρίθη ό Γασκόνος, θέλω πλύνει τάς χείράς μου άπου χορεύσω. »

Εἰς τι θεατρικὸν ὄραμα ὑπῆρχε τὸ ἄσμα α Ζή-
τω ὁ βασιλεὺς, ἡ ἐρωμένη μου καὶ ἐγώ! ὁ βα-
σιλεὺς δι' ὅλους, ἡ ἐρωμένη δι' ἐμέ. » Ἐπειδὴ
δὲ ἐσπέραν τινὰ παρευρίσκειτο ἡ βασίλισσα μόνη
εἰς τὸ θέατρον, ὁ ἀπαγγέλλων τὸ ἄσμα ἰθροποῖς,
εὐθήης ὢν, ἐνόμισεν ὅτι θέλει κολακεύσει τὴν βα-
σίλισσαν, θέτων ἀντὶ τοῦ βασιλέως τὸ ἰδικόν της
ὄνομα, καὶ μεταστρέφων τὸ ἄσμα οὕτως: α Ζήτω
ἡ βασίλισσα, ἡ ἐρωμένη μου καὶ ἐγώ! ἡ βασι-
λισσα δι' ὅλους, ἡ ἐρωμένη δι' ἐμέ. »

Ὁ παρὰ τῆ Γαλλικῆ Κυβερνήσει Πρέσβυς τῆς
Ἀγγλίας ἐζήτηε παρὰ Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ' τὴν
ἀπελευθέρωσιν τῶν διαμαρτυρουμένων, οἵτινες ὑ-
πηρέτουν εἰς τὰ βασιλικά πλοῖα μόνον καὶ μόνον
ἐξ αἰτίας τῆς θρησκείας των. « Τί ἤθελεν εἰπεῖ
ἡ Ἀ. Βρετανικὴ Μεγαλειότης, ἀπήντησεν ὁ βα-
σιλεὺς τῆς Γαλλίας, ἂν τῶ ἐζήτουν τὴν ἐλευ-
θερίαν τῶν εἰς Νεβγκάτην φυλακισμένων; » Ἦ-
το δὲ ἡ Νεβγκάτη Ἡύργος ἐν Λονδίῳ, ἐνθα ἐκρα-
τοῦντο σιδηροδόξοι ὅλοι οἱ δολοφόνοι καὶ οἱ με-
γάλοι ἐγκληματίαι. — α Μεγαλειότατε, ἐπανε-
λαβὼν ὁ πρέσβυς, ὁ βασιλεὺς καὶ σεβαστὸς Κυ-
ριὸς μου εὐχαρίστως ἤθελε παραχωρήσει αὐτοὺς
εἰς τὴν Ἑμετέραν Μεγαλειότητα, ἀν τούς ἀνε-
γνωρίζετε ὡς ἀδελφοὺς σας. »

Γασκόνος τις, παρατηρούμενος ὅτι ἔτρεψε σύ-
σσωμος ὅταν ἐλάμβανεν εἰς χεῖρας ὄπλα, ἔλεγεν:
« Ἡ σάρξ μου τρέμει ἀπὸ φόβον διὰ τὸν κίνδυ-
νον, εἰς ὃν προβλέπει ὅτι θά τὴν παραφέρῃ μετ'
ὀλίγον ἢ ἀνδρεία μου! »

Ἐρωτηθεὶς ποτε ὁ Βολταῖρος παρὰ τοῦ Ἑρυσσῶ
νὰ εἴπῃ τὴν γνώμην του περὶ μιᾶς ὥδης του, ἐπι-
γραφομένης τῆ Ἀθανασίᾳ, ἀπακρίθη. « Πι-
στεύω ὅτι ἡ ἐπιστολὴ αὕτη δὲν θέλει φθάσει ποτέ
εἰς τὸν πρὸς ὃν ἐπιγράφεται. »

Δύο Καρδινάλιοι ἐπεσκέφθησάν ποτε τὸν περι-
ώνυμον ζωγράφον Ἐραφῆλον εἰς τὸ ἐργαστήριόν
του καὶ ἐπέκρινον διαφόρους ἐργασίας του. Μετα-
ξὺ ἄλλων ἔκαμον καὶ τὴν παρατήρησιν ὅτι ὁ Ἀ-
πόστολος Παῦλος εἶχε παρὰ πολὺ κόκκινον πρό-
σωπον. — α Ἐνόσω ἐξῆ, ἀπήντησεν ὁ Ἐραφῆ-
λος ζωγράφος, ἴσως ἦν γλωμότερος· ἀλλ' ἦδη ἐν οὐ-
ρανῷ αἰσχύνηται ὅτι ἡ Ἐκκλησία του κυβερνᾶται
ὑπὸ τοιούτων ποιμένων καὶ λειτουργῶν, καὶ διὰ
τοῦτο ἐρυθρίσθ. »

Μωρὸς τις, θακνύμενος ὑπὸ τῶν φυλλῶν, ἔσθε-
σε τὸν λύγρον του, λέγων. α Ὁ κάκιστα ζῶα,
τώρα δὲν μὲ βλέπετε πλέον! »

ΛΟΓΟΠΑΙΓΝΙΑ ΕΝΣΤΙΧΑ. (*)

7.
Θαῦμα ἡ ὠραιότης σου, φιλιτάτη Πολυξένη!
τὸ μαρτυροῦν ἐγγύχοι, το λέγουν πολλοὶ ξένοι.
8.
Μαυρομάτα καὶ ξανθούλα, ὠραιότης οὐρανία!
Θελξικάρδιος κι' ὠραία! Τ' ὄνομά της; — Οὐρανία.

9.
Πόσον φαίνεσαι ὠραία, προσφιλέ μου Ἀμαλία,
εἰς βροστρύχους ὅταν πλέκῃς τὰ χρυσά σου τὰ μαλλία!

10.
Ἀκροτραλὲς κ' εὐαίσθητον τὸ γυναικεῖον φύλον
μᾶς κολακεύει πάντοτε, πλὴν καὶ γυνῆ τὸ φύλλον
δσάκις νοστιμεύεται νὰ κάμη νέον φύλλον.

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ.

5.
Τὸ ὄνομά μου παρίσθῃ τετράποδον θηρίον,
καὶ ταύτοχρόνως ποταμὸν μεγάλον . . . ἀλλὰ ποῖον;

6.
Τὸ πρῶτόν μου εἶν' ἀριθμὸς, τὸ δευτέρον μου φύλλον,
ἔς τούς κήπους δὲ τὸ ὄλον μου πολλοὶ ζητοῦν μὲ ζήλον.

7.
Πρὶν νὰ σὲ ποῖ τὸ αἶνιγμα ὅθ' σὲ τὸ εἰρηγῶ,
ἀλλὰ μὲ τὴν ἐξήγησιν ὅθ' σὲ παραζαλίσω:
Ἄλλα σὲ λέγω ἀπ' ἐμπρὸς καὶ ἄλλα ἀπ' ὀπίσω.
καὶ βαρυτόνως βρῖσκομαι ἀλλὰ, . . . ὅθ' σ' ἐρωτήσω,
ἀλλὰ καὶ ἄλλα ἔλυες μὲ τόσην εὐκολίαν,
κι' ἀνγκινώσκεις τὸ μικρὸν ἐμέ μὲ ἀπορίαν;
Εἰς τὸ παρόν μου αἶνιγμα ἐπάκεις ὅ' ἀπαντήσης
τὸ σῶμά μου. . . Ἄλλ' ἤλπιζα ὡς τώρα νὰ μὲ λύσης.

(*) Τὰ ἐν τῇ φυλλαδίῳ τούτῳ καταχωριζόμενα Λογοπαίγνια, ἀποτελοῦντα συνέχειαν τῶν ἐν τῇ Ε' Φυλλαδίῳ δημοσιευθέντων, ὡς καὶ τὰ παρὰ πόδας πρωτότυπα καὶ ἐπιτυχῆ Αἰνίγματα εἰσὶ πρῶτοντα τῆς ζωηρᾶς φαντασίας τοῦ εὐφυοῦς νέου καὶ ἀξιότιμου ἡμῶν φίλου Κ. Βαννιέρη, ὅστις ὑπεσχέθη νὰ κοσμήῃ ἐκάστοτε τὴν Ἐπτάλοφον μὲ τοιούτου εἶδους ἀξιόλογα ποιημάτια. Σ. Ε.

8.
Τὸ ὄλον μου δυσίατον ἀσθένειαν σημαίνει.
Ἡ κεφαλὴ μου ἂν κοπῆ,
ἀκουσον τώρα τί ὅθ' πῆ
τὸ ἄλλο ὅπου μένει:
Νύκτα καὶ ἡμέρα περπατῶ τὸν ἴδιον πάντα δρόμον,
πολλοὶ εἰς πλείστας πράξεις των ἐμὲ λαμβάνουν νόμον.
Κινῶμαι, ἀλλ' ἀκίνητον στέκομαι ὅπου κέμαι·
εἰ κάμνω ὄρκον, φίλε μου, ἀναίσθητον πῶς εἶμαι.
Ἄλλ' ὅμως, τί νὰ σὲ εἰπῶ;
Ἄγ, ἀσπλαγγνε! καρδιοκτυπῶ,
καὶ εἶσαι σὺ σίτια.

9.
Ἀπηνήθην καὶ θρησκείαν καὶ Θεὸν καὶ Ἐκκλησίαν,
καὶ εἰς τοῦ διαβόλου τώρα εἶμαι τὴν ὑπηρεσίαν.
Ἄν θελήσης ὅμως, φίλε, νὰ μὲ ἀποκεφαλίσῃς,
ἔσθου τότε πρὸς τὴν πίστιν ὅθ' μὲ ἀποκαταστήσης.
Ἐάν δὲ μετὰ τοῦ πρώτου καὶ τὸ δεύτερον στοιχεῖον
ἀποκόψῃς, τότε πάλιν μ' ἀπαντᾷς εἰς καθὲ πλοῖον.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Μ. ΒΑΝΝΙΕΡΗΣ.

ΛΥΣΙΣ
ΤΟΥ ΨΗΦΙΟΜΟΝ 4
ΑΙΝΙΓΜΑΤΟΣ.
Τύρος — τυρός.

Ο ΕΝΑΣΤΡΟΣ ΟΥΡΑΝΟΣ.

(Πρωτότυπον).
I'.
Νεφελοειδεὶς ἀστέρες.
« Εἶπατε τῷ Θεῷ, ὡς θαυμαστά
« τὰ ἔργα σου! »
Ψαλμ. ΞΕ'. 3.

ΠΟΛΛΑΚΙΣ, ῥίπτοντες τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡ-
μῶν εἰς τὸν οὐρανὸν ὠραίαν τινὰ νύκτα, παρα-
τηροῦμεν, ἐκτὸς τοῦ πελωρίου συμπλέγματος τοῦ
Γαλαξίου, φωτεινάς τινας κηλίδας μεμονωμένας
ἢ πυκνοὺς σωρούς ἀστέρων, τῆδε κάκεισε ἀτά-
κτως ἐρρυθμένων, οἵτινες φαίνονται μᾶλλον συμ-
πεκυκνωμένοι ἢ οἱ γειτνιαζόντες αὐτοῖς· τοῦτο
δὲ μᾶς παρακινεῖ νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι αἰτία τις
γενική, καὶ οὐχὶ ἀπλῶς ἡ τύχη, ἐπεστάτησεν εἰς

τὰς συσσωρεύσεις ταύτας. Τοιοῦτος εἶνε ὁ σωρὸς
τῶν Ηλειάδων, ὅστις φαίνεται ὡς μικρὸν νέ-
φος λευκάζον, ἐκτὸς τῶν διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ
διακρινόμενων 6 ἢ 7 ἀστέρων, ἀλλ' ὅστις διὰ τῶν
τηλεσκοπίων παρατηρήθη ὅτι σύγκειται ἀπὸ 64
ὠραίους ἀστέρας, συσσωρευμένους ἐντὸς μικροῦ
διαστήματος καὶ σχετικῶς μεμονωμένους εἰς τὸν
οὐρανόν. Ἄλλος τοιοῦτος ὑποφώσκων σωρὸς εἶνε
ὁ ἀστερισμὸς ὁ καλούμενος Κόμη τῆς Βερε-
νίκης, ἀλλὰ μᾶλλον διακεχυμένος καὶ συν-
θεθειμένος ἐκ πολὺ πλειοτέρων ἀστέρων. Εἰς δὲ
τὸν ἀστερισμὸν τοῦ Καρκίνου παρατηρεῖται
φωτεινὴ τις κηλίς, μέχρι τινὸς ὁμοία μὲ τὰς λοι-
πὰς ἀλλ' ἦττον διακεκομμένη, καλουμένη ὑπὸ
τῶν ἀστρονόμων Φάτην, ἥτις εἰς μετρίας ἰσχύ-
ος τηλεσκοπία διαλύεται ἐντελῶς εἰς ἀστέρας.
Ἄλλη δὲ κηλίς τοῦ αὐτοῦ εἶδους, ἀλλ' ἀπαιτού-
σα ἰσχυρότερα τηλεσκοπία ὅπως διαλυθῆ, παρα-
τηρεῖται εἰς τὴν λαβὴν τοῦ Ξίφους τοῦ Πε-
σέως.

Αἱ κηλίδες αὗται, αἱ ῥίπτουσαι φῶς ὡχρὸν δ-
μοιον ὁμίχλῃ ἢ φωσφόρῳ, ἐξεληθήθησαν πολλά-
κις ἀντὶ κομητῶν ἀνευ οὐρᾶς· ἀλλὰ τὸ ἀπλανές
καὶ στάσιμον αὐτῶν ἀποδεικνύει ὅτι δὲν εἶνε κο-
μηταί. Παρατηρήσεις τῶν νεωτέρων ἀστρονόμων,
γενόμεναι ἐπὶ τῶν φαινομένων τούτων δι' ἰσχυ-
ρῶν τηλεσκοπίων, εὑρον ὅτι αἱ κηλίδες αὗται
ἀπαρτίζονται, ὡς εἴρηται, ὑπὸ πληθῆος ἀστέρων
συσσωρευμένων ἀλλεπαλλήλως ὡς οἱ τοῦ Γαλα-
ξίου, καὶ παρουσιαζόντων καταπληκτικὴν ὄψιν
φωτεινῆς μάζης. Πολλοὶ τῶν σωρῶν τούτων ἔχου-
σι σχῆμα ἀκριβῶς στρογγύλον, καὶ ἀντιστοιχοῦ-
σιν ἐντελῶς εἰς τὴν ἰδέαν σφαιροειδοῦς διαστήμα-
τος πεπληρωμένου ὑπὸ ἀστέρων, μεμονωμένου εἰς
τὰς οὐρανίους ἐκτάσεις καὶ συσταίνοντος ἰδίαν
οἰκογένειαν, διευθυνομένην ὑπὸ ἰδίων νόμων. Μα-
ταίως ἤθελε πειραθῆ τις νὰ ἀριθμήσῃ τοὺς ἀστέ-
ρας εἰς τινὰς τῶν σφαιρικῶν τούτων σωρῶν, δι-
ὅτι παρατηρήθη ὅτι πολλοὶ ἐξ αὐτῶν περιέχουσι
τούλάχιστον 10 ἕως 20 χιλιάδας ἀστέρων συν-
εσφιγμένων εἰς κυκλικὸν διάστημα, τοῦ ὁποῦ ἢ
ἐπιφάνεια δὲν εἶνε οὔτε τὸ δέκατον τοῦ οὐρανοῦ
τὸ καλυπτόμενον ὑπὸ τοῦ δίσκου τῆς Σελήνης.
Ἐπεὶ τὰ τετρακισχίλια τοιαῦτα συμπλέγματα
νεφελοειδῶν ἀστέρων ὑπάρχουσι μὴ διαλυθέντα
οὐδὲ καταμετρηθέντα εἰσέτι· διότι πᾶσα αὕξη-
σις ὀπτικῆς δυνάμεως διαλύει μὲν τινὰς τῶν ἀ-
διαλύτων μέχρι τοῦδε, ἀλλ' εἰσόδουσα εἰς με-
γαλντέρας ἐκτάσεις, ἀνακαλύπτει νέα συμπλέγ-
ματα νεφελοειδῶν, ἀπαιτοῦντα νέαν αὕξησιν
ὀπτικῆς δυνάμεως ὅπως διαλυθῶσιν εἰς ἀστέρας.
Δὲν εἶνε δὲ στερημένη πιθανότητος ἡ γνώμη τῶν

φρονούντων ὅτι τινές τῶν νεφελειδῶν τούτων ἀστέρων εὐρίσκονται εἰς τοιαύτας καταπληκτικὰς ἀπ' ἡμῶν ἀποστάσεις, ὥστε τὴ φῶς θαπανᾶ ἕκατομμύρια ἐτῶν ὅπως φθάσῃ ἐξ αὐτῶν πρὸς ἡμᾶς.

Οἱ νεφελειδεῖς ἀστέρες πολλάκις παρουσιάζουσι τὸ ὠραῖον καὶ καταπληκτικὸν φαινόμενον ἀστέρου καθαρῷ καὶ λαμπρῷ, περικυκλουμένου ὑπὸ δίσκου ἐντελῶς κυκλικῷ, ἢ ὑπὸ ἀτμοσφαιρας ἄλλοτε ἀσθενοῦς φωτὸς φθίνοντος ἀκαταπαύστως κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν, ἄλλοτε δὲ τελευτώντος αἴρνης· ὥστε παρουσιάζονται ἐν γένει ὑπὸ μεγάλην ποικιλίαν ὄψεων. Κατὰ τὸ 1656 ὁ περιφημὸς ἀστρονόμος Οὐίγγενσιος ἀνεκάλυψεν ἀξιολογώτατον τοιούτου εἴδους ἀστέρα, τὸν Θτιῦ Ὠρίωνος, ὅστις κέκτηται καὶ τὸ πλεονέκτημα νὰ ᾔνε ὁ πρῶτος παρατηρηθεὶς ἐξαπλοῦς. Συνίσταται δὲ ἅπαν τοῦτο τὸ ἐξῆρον φαινόμενον ἀπὸ μικρὰς μάζας ἢ πόκους νεφελώδεις, προσκεκολλημένους κατὰ τὰ χεῖλη εἰς πλήθος μικρῶν ἀστέρων, κατ'ἐξοχὴν δὲ εἰς τὸν ῥιθέντα σημαντικὸν ἀστέρα, ὅστις περικυκλοῦται ὑπὸ νεφελώδους ἀτμοσφαιρας, ἀξιοσημειώτου διὰ τὴν ἐντασιν αὐτῆς καὶ τὸ παράδοξον τοῦ σχήματος, ὡς καὶ διὰ τὰς μεταβολὰς τῆς λάμπσεως καὶ τὰς ἀμφιβόλους μορφὰς τῆς. Ὁ Ἑρσχέλλος ἀκολουθῶς ἀνεκάλυψε περὶ τὸν ἀστέρα τοῦτον 150 ἀστέρας μεταξὺ δεκάτου πέμπτου καὶ δεκάτου ὀγδοῦ μεγέθους, τὸ δὲ πελώριον τηλεσκόπιον τοῦ Λόρδου Ἡὸς, εἰς τὸ ὁποῖον χρεωστεῖται κατὰ μέγα μέρος ἡ λύσις πολλῶν ἀδιαλύτων τέως οὐρανίων φαινομένων, οὐ μόνον διέλυσεν εἰς χιλιάδας ἀστέρων τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ ὑπὸ τοῦ ἀστέρος τούτου ἀποτελουμένου τραπεζίου ἢ συμπλέγματος, ἀλλὰ καὶ τὸν πυρῆνα αὐτοῦ διήρσεν εἰς πλειότερους τῶν ἐξ ἀστέρων.

Μεταξὺ δὲ τῶν νεφελειδῶν ἀστέρων, τῶν ἐχόντων συμμετρίαν μορφῆς, καὶ τοὺς ὁποίους ἀδιστακτικῶς πρέπει νὰ θεωρῶμεν ὡς συστήματα ἰδιαιτέρας φύσεως, ὅσον μυστηριώδης καὶ ἂν ᾔνε ἢ κατασκευὴ αὐτῶν καὶ ὁ προσρισμὸς, (διότι παρατηρήθησαν ἐσχάτως καὶ δακτυλιειδεῖς ἢ τετραήμεροι τοιοῦτοι νεφελειδεῖς ἀστέρες), δύο πρὸ πάντων εἴλκυσαν τὴν προσοχὴν τῶν ἀστρονόμων ὡς ἀξιολογώτεροι καὶ λαμπρὰν παρουσιάζοντες θεὰν ἐν τῷ οὐρανίῳ στερεώματι. Καὶ ὁ μὲν πρῶτος, παρατηρηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἑρσχέλλου, συνίσταται εἰς νεφελώδη ἀκριβῶς σφαιροειδῆ, πλατεῖαν καὶ λαμπρὰν, περικυκλουμένην ὑπὸ διπλοῦ δακτυλίου εἰς μεγάλην ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς σφαιρας· τὸ τηλεσκόπιον μάλιστα τοῦ Λόρδου Ἡὸς εἶδεν αὐτὸν μεταβεβλημένον εἰς λαμπροτάτην σπεῖραν εἰς εἶδος κοχλίου. Ὁ δὲ δεύτερος

σύγκειται ἐκ δύο νεφελειδῶν, ἐλαφρῶς ὠσειδῶν καὶ εἰς μέγαν βαθμὸν συμπυκνώσεως καὶ λαμπρότητος, ἀρχούντως ἀπεχόντων ἀπ' ἀλλήλων καὶ ἠνωμένων διάτινος στενῆς ταινίας, τῆς αὐτῆς σχεδὸν πυκνότητος· ἐλαφρὰ δὲ ἀτμοσφαιρα νεφελώδης περικαλύπτει συγχρόνως ἀμφοτέρας τὰς διδύμους ταύτας σφαιρας, καὶ φαίνεται συμπληροῦσα τὸ σύστημα.

Τινές τῶν νεφελειδῶν τούτων ἀστέρων εἰσὶν ἀληθῆς μυρμηκία ἀστέρων· αὐτῷ παρατηρήθη νεφελώδης τις, μόλις κατέχων τὸ δέκατον τῆς φαινομένης ἐπιφανείας τῆς Σελήνης, καὶ ἐν τούτοις περιέχων πλέον τῶν 20,000 ἀστέρων. Οἱ δὲ μὴ διαλυτοὶ τῶν νεφελειδῶν παρέχουσι θεὰν τοσοῦτον διάφορον τῆς τῶν πρώτων, ὥστε δύναται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς οὐράνια σώματα ἰδιαιτέρας φύσεως· παρουσιάζουσι δὲ τὰς πλέον παραδόξους ὄψεις, ἄλλοτε ἀνωμάλους ὡς τὰ ὑπὸ τῶν ἀνέμων ταραττόμενα νέφη, ἄλλοτε δὲ ἐξ ἐναντίας μιᾶς ἀξιοπαρατηρήτου ὁμαλότητος.

Μόλις ἑκατοντὰς παρήλθεν ἐτῶν ἀφ' οὗ παρατηρήθη ἡ φύσις τῶν νεφελειδῶν ἀστέρων. Πλὴν τί ἐστὶ διάστημα ἐνὸς αἰῶνος διὰ φαινόμενα, ὧν ἡ πλήρης θεωρία ἀπαιτεῖ ἴσως μέγαν ἀριθμὸν μυριάδων ἐτῶν; Καὶ ὅμως ἀρκετὰ προέβη, δυνάμεθα εἰπεῖν, ἡ ἐπιστήμη, ὄρισασα πολλάς τῶν μυστηριωδῶν τούτων σωμάτων ἰδιότητας· ἡ πρότερον ὡς ἀπλή ὑπόθεσις παρά τισι τῶν ἀστρονόμων παραδεχθεῖσα ἰδέα τῆς μεταβολῆς τῶν νεφελειδῶν εἰς ἀστέρας, ἐγένετο ἤδη ἐκτὸς πάσης ἀμφιβολίας διὰ τῶν μεγαλοπρεπῶν τοῦ Ἑρσχέλλου παρατηρήσεων. Πλὴν δὲν πρέπει νὰ νομίζομεν ὅτι οἱ νεφελειδεῖς μεταβάλλονται εἰς ἀστέρας πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ παρατηρητοῦ· αἱ μεταμορφώσεις αὗται δὲν δύναται νὰ συμπληρωθῶσιν εἰμὴ λίαν βραδέως, ἴσως ἐν διαστήματι ἑκατομμυρίων ἐτῶν. Καὶ ὅμως ὁ Ἑρσχέλλος καὶ ἄλλοι ἀστρονόμοι, ἀκολουθήσαντες ἐπιμόνως τὰς φάσεις τῆς μεταβολῆς των, προέβησαν μέχρι τοῦ νὰ προσδιορίσωσι τὰς ἡλικίας πολλῶν νεφελειδῶν, ἀπαράλλακτα ὡς τὸν πραγματογνώμονα ἐκεῖνον, ὅστις, ῥίπτων βλέμμα ἐπὶ τῶν ἐνός καὶ τοῦ αὐτοῦ εἴδους δένδρων, ἅτινα ἀποτελοῦσι τὸν πληθυσμὸν ἐνός δάσους, δίδει ἀκριβῆ ὑπολογισμὸν τῶν προσόδων τῆς βλαστήσεως των· Καὶ ὅμως, μὴ λησμονῶμεν ὅτι ἡ θαυμασιωτέρα τῶν τολμηρῶν τούτων ἀνακαλύψεων δὲν ἰσχύει ὅπως ἀναιρέσῃ τὴν ἰδέαν ὅτι ἡ ἀστρονομία εὐρίσκειται εἰσέτι εἰς τὰ σπάργανά της.

P.

(Ἀκολουθεῖ).